

Försäkringar för hemmet och lösöret

Försäkringsvillkor för Måttskydd 1.1.2024

INNEHÅLL

Gemensamma bestämmelser.....	3	3 Alternativa ersättningar.....	11
Mitthem-försäkringen.....	3	4 Självrisk.....	12
1 Försäkrade.....	3	5 Kostnader som ersätts utöver sakskada.....	12
2 Försäkringsstället och giltigheten på försäkringsstället.....	3	6 Ersättning för lösöre.....	12
3 Giltigheten av försäkringen för lösöre utanför försäkringsstället.....	3	7 Ersättning för skador på byggnad, del av byggnad och delar av en hyres- eller aktielägenhet.....	13
4 Försäkrad egendom.....	3	8 Under- och överförsäkring samt oriktiga uppgifter.....	14
5 Försäkringsfall som ersätts.....	5	9 Ersättning för skador på mark och trädgård.....	14
6 Skador som inte ersätts.....	6	10 Ersättning för djur.....	14
7 Säkerhetsföreskrifter och ersättningsbestämmelser.....	7	11 Värdeminskning och affektionsvärde.....	14
Försäkring för värdeföremål.....	7	12 Sänkt försäkringsbelopp till följd av ersättning.....	15
1 Giltighetsområde.....	7	13 Ersättning för in-teckningsbar egendom.....	15
2 Försäkrad egendom.....	7	14 Mervärdesskatt.....	15
3 Försäkringsfall som ersätts.....	7	Ansvarsförsäkring.....	15
4 Skador som inte ersätts.....	7	1 Försäkrade.....	15
5 Säkerhetsföreskrifter och ersättningsbestämmelser.....	8	2 Giltighet.....	15
Småbåtsförsäkring.....	8	3 Försäkringsfall som ersätts.....	15
1 Giltighetsområde.....	8	4 Skador som inte ersätts.....	15
2 Försäkrad egendom.....	8	5 Särskilda åtgärder vid inträffat försäkringsfall..	16
3 Försäkringsfall som ersätts.....	8	6 Ersättningsbestämmelser.....	16
4 Säkerhetsföreskrifter och ersättningsbestämmelser.....	8	7 Solidariskt ansvar.....	17
Säkerhetsföreskrifter.....	8	8 Utvidgning till skogsbruk.....	17
1 Säkerhetsföreskrifternas betydelse.....	8	Rättsskyddsförsäkring.....	17
2 Brandsäkerhet.....	8	1 Syftet med försäkringen.....	17
3 Säkerhetsåtgärder för att förhindra stöld och inbrott.....	9	2 Försäkrade.....	17
4 Hur egendom skyddas mot läckage- och förfrysningsskador.....	10	3 Domstolar och försäkringens giltighetsområde.....	17
5 Hur egendom skyddas mot naturfenomenskador.....	11	4 Försäkringsfall som ersätts.....	17
6 Övriga anvisningar.....	11	5 Begränsningar i samband med försäkringsfall..	18
Ersättningsbestämmelser.....	11	6 Åtgärder efter inträffat försäkringsfall.....	18
1 Ansökan om ersättning.....	11	7 Ersättningsbestämmelser.....	18
2 Maximalt ersättningsbelopp.....	11	8 Utvidgning till skogsbruk.....	19
		Ansvarsförsäkring för hyresvärd.....	20
		1 De försäkrade och försäkringsobjekt.....	20
		2 Giltighet.....	20
		3 Försäkringsfall som ersätts.....	20
		4 Skador som inte ersätts.....	20

5 Särskilda åtgärder vid inträffat försäkringsfall...	21	Reseansvarsförsäkring.....	25
6 Ersättningsbestämmelser	21	1 Försäkrade	25
7 Solidariskt ansvar	21	2 Ersättningsgilla försäkringsfall.....	25
Rättsskyddsförsäkring för hyresvärd	21	Reserättsskyddsförsäkring.....	25
1 Försäkringens innehåll	21	1 Försäkringens innehåll	25
2 Försäkrade	21	2 Försäkrade	25
3 Domstolar och försäkringens giltighetsområde.	21	3 Domstolar.....	25
4 Försäkringsfall som ersätts	21	4 Försäkringsfall som ersätts	26
5 Ersättningsbestämmelser	22	5 Ersättningsbestämmelser	26
6 Övriga bestämmelser angående ersättning	23	6 Övriga bestämmelser angående ersättning	27
Avbrottsförsäkring för hyresvärd.....	23	Allmänna avtalsvillkor.....	27
1 Försäkrade	23	1 Begrepp (2 § och 6 §).....	27
2 Försäkringsobjekt och giltighet	23	2 Information som ska lämnas innan försäkringsavtalet ingås	27
3 Försäkringsfall som ersätts	23	3 Inträdandet av försäkringsbolagets ansvar och försäkringsavtalets giltighet	28
4 Säkerhetsföreskrifter	23	4 Försäkringspremie	28
5 Ersättningsbestämmelser	23	5 Försäkringstagarens upplysningsplikt vid fareökning (26 §, 27 § och 34 §).....	29
Reseförsäkringar	23	6 Skyldighet att förhindra och begränsa uppkomst av skada vid skadeförsäkring	30
Gemensamma bestämmelser för alla reseförsäkringar	24	7 Försakande av försäkringsfall	30
1 Giltighetsområde.....	24	8 Identifikation vid skadeförsäkring (33 §).....	31
2 Giltighetstid	24	9 Förmånstagarförordnande vid personförsäkring	31
3 Vistelseortens inverkan på försäkringarnas giltighet	24	10 Ersättningsförfarande.....	31
4 Atomskador	24	11 Sökande av ändring i försäkringsbolagets beslut (8 §, 68 § och 74 §).....	32
5 Tillämpning av de allmänna avtalsvillkoren	24	12 Försäkringsbolagets regressrätt (75 §).....	33
Pohjola resgodsförsäkring	24	13 Ändring av försäkringsavtal	33
1 Försäkringens innehåll.....	24	14 Försäkringsavtalets upphörande.....	35
2 Försäkrade	24	15 Digitala tjänster	36
3 Försäkrad egendom.....	24	16 Lagstadgad rätt till profilering.....	36
4 Försäkringsfall som ersätts	24	17 Lag och beräkningsgrunder som tillämpas	36
5 Skador som inte ersätts	25		
6 Säkerhetsföreskrifter och ersättningsbestämmelser	25		

De försäkringar som valts för egendom samt de ansvars- och rättsskyddsförsäkringar som fogats till försäkringsavtalet har antecknats i försäkringsbrevet.

Gemensamma bestämmelser

Kärnskada och krig

Skadeförsäkringar ersätter inte skador som förorsakats av

- en i atomansvarighetslagen beskriven kärnskada eller en skada som förorsakats av ett material, en anordning eller ett vapen som baserar sig på en kärnreaktion eller joniserande strålning, oberoende av var skadan inträffat
- krig eller väpnad konflikt.

MITTHEM-FÖRSÄKRINGEN

1 Försäkrade

Försäkrade är försäkringstagaren och de personer som stadigvarande bor i samma hushåll.

2 Försäkringsstället och giltigheten på försäkringsstället

2.1 Byggnad

Försäkringen för byggnad gäller på det i försäkringsbrevet nämnda försäkringsstället där byggnaden är belägen.

2.2 Delar av hyres- och aktielägenhet

Med delar av en lägenhet avses i en hyres- eller aktielägenhet fasta maskiner, inventarier och anordningar samt ytbeläggningar på väggar, i golv och tak, konstruktioner och fast inredning som betjänar boendet.

Försäkringen för delar av en lägenhet gäller i den hyres- eller aktielägenhet som utgör försäkringsstället för delarna och som nämns i försäkringsbrevet.

2.3 Lösöre

2.3.1 Lösöre i egnahems- och fritidshusbyggnader samt i byggnader som är belägna på samma gårdsområde

Försäkringen för hemlösöre och lösöre i fritidshus gäller i den egnahems- eller fritidshusbyggnad som nämns i försäkringsbrevet. Försäkringen gäller dessutom för byggnader som är belägna på samma gårdsområde och som betjänar denna egnahems- eller fritidshusbyggnads användning. Denna egnahems- eller fritidshusbyggnad och ovannämnda byggnader som betjänar husets användning utgör försäkringsstället för hemlösöret och lösöret i fritidshus.

2.3.2 Lösöre i ekonomi- och bastubyggnader

Försäkringen för lösöre i ekonomi- och bastubyggnad gäller i den ekonomi- eller bastubyggnad som utgör försäkringsstället för detta lösöre och som nämns i försäkringsbrevet.

2.3.3 Lösöre i annan byggnad

Försäkringen för annat lösöre än i egnahems-, fritidshus-, ekonomi- eller bastubyggnad gäller i den byggnad som nämns i försäkringsbrevet och som utgör försäkringsstället för lösöret i annan byggnad.

2.3.4 Lösöre i hyres- och aktielägenhet

Försäkringen för lösöre i hyres- eller aktielägenhet gäller i den bostadslägenhet som nämns i försäkringsbrevet och

i förvaringsutrymmen i anslutning till denna, vilka utgör försäkringsstället för lösöret.

Begränsning:

Vid skador som drabbar sådan egendom, som då skadan sker har förvarats i till bostadslägenheten hörande vinds-, källar- eller förvaringsrum, eller i för gemensamt bruk avsedda förvaringsrum för sport- och hobbyutrustning, vilka är belägna utanför hyres- eller aktielägenheten, ersätts per försäkringsfall högst 10 % av den maximiersättning som angetts i försäkringsbrevet för lösöre i hem eller fritidshus.

2.3.5 Magasinerat lösöre

Försäkringen för magasinerat lösöre gäller i den byggnad som nämns i försäkringsbrevet som utgör försäkringsstället för lösöre.

2.4 Övrig egendom

Försäkringen för övrig egendom gäller i den byggnad som nämns i försäkringsbrevet som utgör försäkringsstället för egendomen.

3 Giltigheten av försäkringen för lösöre utanför försäkringsstället

3.1 Huvudregel

Lösöre som tillfälligt har flyttats bort från försäkringsstället och som utgör försäkringsobjektet är försäkrat i Finland och i de övriga nordiska länderna upp till totalt 5 000 euro.

Ur försäkringen betalas inte belopp som överstiger det ovannämnda, även om egendomen skulle vara försäkrad med flera försäkringar som inkluderar nämnda förmån.

3.2 Flytt

Vid flytt från en stadigvarande bostad till en annan stadigvarande bostad är försäkringen för lösöre och delar av en lägenhet i kraft i Finland utanför försäkringsstället upp till den i försäkringsbrevet angivna maximiersättningen för lösöre i hem eller fritidsbostad i två månader från att flytten inleddes.

3.3 Stöld ur motorfordon, släpvagnar, båtar, bagageutrymmen, bagageväskor eller tält

Försäkringen ersätter lösöre som stulits ur motorfordon, släpvagnar, båtar, yttre bagageutrymmen i fordon eller släpvagnar, bagageväskor på fordon eller ur tält upp till högst 1 000 euro per försäkringsfall.

Men om egendomen fågelvägen ligger minst 50 kilometer från den försäkrades bostad, arbetsplats, studieplats och fritidsbostad, fastställs maximiersättningen enligt punkt 3.1.

Vid flytt fastställs maximiersättningen enligt punkt 3.2.

4 Försäkrad egendom

Försäkrad är den egendom som nämns i försäkringsbrevet.

4.1 Byggnad

När en byggnad är försäkrad omfattar försäkringen också för dess användning avsedda fasta maskiner och anordningar samt för byggnadens användning avsedda

- i byggnaden eller på samma fastighet befintliga
- oljecisterner

- bränsle för uppvärmning upp till en mängd som motsvarar högst ett års användning
- elektriska och andra kablar samt ledningar och rörledningar fram till en kommunal eller annan allmän anslutning.

När den försäkrade byggnaden är en egnahems- eller fritidshusbyggnad gäller försäkringen också

- upp till sammanlagt 7 000 euro för byggnadens användning avsedda och på dess gårdsområde belägna
  - fasta sedvanliga konstruktioner samt
  - brunnar jämte anordningar
  - högst 12 m² stora jordkällare, skyddstak, anläggningar av lätt konstruktion och byggnader, men inte bastubyggnader
- marken och trädgården på ett skött gårdsområde.

Med gårdsområde avses ett skött gårdsområde på högst en hektar som direkt omger den försäkrade egnahems- eller fritidshusbyggnaden och som är i den försäkrades besittning.

Till trädgården räknas planteringar, träd och buskar som finns på det skötta gårdsområdet. Tomtskog och områden i naturligt tillstånd ingår inte i försäkringen.

Begränsningar:

Försäkrade är inte bryggor, strandanläggningar eller strandkonstruktioner och inte heller fastighetens täckdickningsrör.

4.2 Byggande och totalrenovering

De i försäkringsbrevet nämnda byggnaderna och delarna av en hyres- eller aktielägenhet är försäkrade också medan de uppförs eller totalrenoveras.

I försäkringen för byggnad och delar av en hyres- eller aktielägenhet ingår under byggandet och totalrenoveringen även följande egendom:

- byggnadstillbehör som är avsedda för att flyttas till försäkringsstället och som tillhör den försäkrade under förutsättning att tillbehören flyttas till försäkringsstället senast 6 månader efter att äganderätten har överförts.
- byggnadstillbehör som flyttats bort från försäkringsstället i en oavbruten period på högst 6 månader efter bortflyttningen.
- verktyg som tillhör den försäkrade och som finns på bygg- eller totalrenoveringsplatsen upp till sammanlagt högst 5 000 euro och kläder och verktyg för främmande arbetstagare som utför bygg- och totalrenoveringsarbetet, tillfälliga arbetsplatsbyggnader samt hyrda och lånade maskiner och anordningar upp till sammanlagt högst 5 000 euro. Av skador som förorsakats i denna punkt nämnd egendom ersätts brandskador ur skyddet mot brand och naturfenomen. Dessutom ersätts skador ur skyddet mot brott, om byggnaden har ett gällande skydd mot brott.

4.3 Delar av hyres- och aktielägenhet

Med delar av en lägenhet avses i en hyres- eller aktielägenhet fasta maskiner, inventarier och anordningar samt ytbeläggningar på väggar, i golv och tak, konstruktioner och fast inredning som betjänar boendet.

Försäkringen omfattar upp till den maximigräns som anges i försäkringsbrevet

- delar av en lägenhet som aktieägaren enligt lagen om bostadsaktiebolag har underhållsansvar för
- utvidgningar av aktieägarens eller den boendes underhållsansvar som ingår i bolagsordningen eller som beslutats vid bolagsstämman samt
- delar av lägenheten som aktieägaren eller den boende själv installerat, byggt eller låtit tillverka.

Begränsningar:

Skador som förorsakats delar av lägenheten ersätts endast om ägaren av fastigheten inte är skyldig att reparera skadan.

4.4 Konstruktion på gårdsplan och trädgård

En konstruktion på en egnahems- och fritidshusbyggnads gårdsområde kan försäkras med ett tilläggsavtal och mot en tilläggspremie.

En konstruktion och trädgård på hyres- och aktielägenhetens gårdsområde kan försäkras med ett tilläggsavtal och mot en tilläggspremie.

Med gårdsområde avses ett skött gårdsområde på högst en hektar som direkt omger den försäkrade egnahemsbyggnaden, fritidshusbyggnaden, hyreslägenheten eller aktielägenheten och som endast är i den försäkrades besittning.

4.5 Lösöre

4.5.1 Hemlösöre

Med hemlösöre avses lösöre för hushållsbruk som tillhör den försäkrade.

Till det försäkrade hemlösöret hör också

- respektive försäkrades pengar, övriga betalningsmedel och värdepapper upp till högst 500 euro
- sällskapsdjur som normalt hålls inne i en bostadslägenhet upp till sammanlagt högst 1 500 euro
- livsmedel och övriga frysvaror upp till högst 1 500 euro
- båtar utan styrpulpet som tillverkats som roddbåtar upp till sammanlagt högst 1 500 euro
- utombordsmotorer på högst 3,7 kW (5 hk) upp till sammanlagt 1 500 euro
- förvärvsarbetsredskap som tillhör eller hyrts av de försäkrade upp till totalt högst 5 000 euro, då verksamheten bedrivs av en privatperson i anställnings- eller tjänsteförhållande eller av en privat firma
- trädgårdstraktorer och endast för barn avsedda och från registrerings- eller trafikförsäkringsskyldighet befriade anordningar, totalt högst till 5000 euro
- Ellassisterade cyklar och övriga eldrivna förflyttningshjälpmedel befriade från registrerings- eller trafikförsäkringsskyldighet, totalt högst till 5000 euro
- presenningstak av lätt konstruktion på försäkringsstället och på gårdsområde som fastställts i villkorspunkt 4.4, upp till sammanlagt högst 1 500 euro.

I hemlösöret ingår också sådan egendom som hyrts och lånats för hushållsbruk och som, om den tillhörde den försäkrade, skulle höra till dennes försäkrade hemlösöre.

Begränsningar:

Bland annat säljlager, råvaror, varuprover eller reklammaterial anses inte vara förvärvsarbetsredskap.

Av skador som orsakats på trädgårdstraktorer och endast för barn avsedda och från registrerings- eller trafikförsäkringsskyldighet befriade anordningar ersätts skador ur skyddet mot brand och naturfenomen. Dessutom ersätts skador ur skyddet mot brott och rörläckage, om skyddet mot brott och rörläckage gäller för lösöret.

För skador på hyrt eller lånat lösöre betalas ersättning endast om skadorna inte ersätts ur någon annan försäkring.

4.5.2 Lösöre i fritidshus

Med lösöre i fritidshus avses lösöre för hushållsbruk som tillhör den försäkrade.

Till det försäkrade lösöret i fritidshus hör också

- livsmedel och övriga frysvaror upp till högst 1 500 euro
- båtar utan styrpulpst som tillverkats som roddbåtar upp till sammanlagt högst 1 500 euro
- utombordsmotorer på högst 3,7 kW (5 hk) upp till sammanlagt 1 500 euro
- trädgårdstraktorer och endast för barn avsedda och från registrerings- eller trafikförsäkringsskyldighet befriade anordningar, totalt högst till 5000 euro
- Elassisterade cyklar och övriga eldrivna förflyttningshjälpmedel befriade från registrerings- eller trafikförsäkringsskyldighet, totalt högst till 5000 euro
- presentningstak av lätt konstruktion på försäkringsstället och på gårdsområde som fastställts i villkorspunkt 4.4, upp till sammanlagt högst 1 500 euro.

I lösöret i fritidshus ingår också sådan egendom som hyrts och lånats för hushållsbruk och som, om den tillhörde den försäkrade, skulle höra till dennes försäkrade lösöre i fritidshus.

Begränsningar:

I lösöret i fritidshus ingår inte personliga artiklar i dagligt bruk, som mobiltelefon och glasögon.

Av skador som orsakats på trädgårdstraktorer och endast för barn avsedda och från registrerings- eller trafikförsäkringsskyldighet befriade anordningar ersätts skador ur skyddet mot brand och naturfenomen. Dessutom ersätts skador ur skyddet mot brott och rörläckage, om skyddet mot brott och rörläckage gäller för lösöret.

För skador på hyrt eller lånat lösöre betalas ersättning endast om skadorna inte ersätts ur någon annan försäkring.

4.5.3 Lösöre i ekonomi- och bastubyggnad

Med lösöre i ekonomi- och bastubyggnad avses lösöre för hushållsbruk som tillhör den försäkrade.

I lösöret ingår också sådan egendom som hyrts och lånats för hushållsbruk, vilken, om den tillhörde den försäkrade, skulle höra till dennes försäkrade lösöre i ekonomi- eller bastubyggnad.

Begränsning:

För skador på hyrt eller lånat lösöre betalas ersättning endast om skadorna inte ersätts ur någon annan försäkring.

4.5.4 Lösöre i annan byggnad

Med lösöre i annan byggnad än i en egnahems-, fritidshus-, ekonomi- eller bastubyggnad avses sådan egendom för hushållsbruk som förvaras i den byggnad som anges i försäkringsbrevet.

4.5.5 Magasinerat lösöre

Med magasinerat lösöre avses sådant lösöre som är avsett för bruk i privat hushåll, som tillfälligt har flyttats från försäkringsstället för att magasineras någon annanstans.

Begränsning:

Ett enskilt magasinerat föremål är försäkrat för högst 5 000 euro.

4.5.6 Annan egendom

Med annan egendom avses sådant i försäkringsbrevet särskilt specificerat lösöre, som inte omfattas av försäkringen för lösöre i hyres- eller aktielägenhet, av försäkringen för lösöre i egnahems-, fritidshus-, ekonomi- eller bastubyggnad och inte heller av försäkringen för magasinerat lösöre.

4.6 Egendom som inte omfattas av försäkringen

Försäkrad egendom är inte

- arbetsredskap för förvärvsverksamhet som
  - används eller ägs av ett öppet bolag, kommanditbolag, aktiebolag, en förening eller någon annan gemenskap
  - den försäkrade har fått till sitt förfogande på basis av arbets-, tjänste- eller uppdragsförhållande
- data, filer eller program som ingår i datateknikutrustning
- manuskript, avhandlingar, lärodomsprov eller motsvarande
- anordningar som inte uppfyller säkerhets- eller myndighetsbestämmelser eller annan egendom som man enligt gällande lag inte får inneha eller använda
- andra trädgårdstraktorer, motordrivna fordon, motoriserade cyklar och elektriska fortkärfningsmedel än de som nämns i villkorspunkterna 4.5.1 och 4.5.2
- husvagnar eller andra släpvagnar, vatten- eller luftfarkoster och inte heller delar, utrustning och tillbehör till dessa eller till motordrivna fordon. Försäkrad egendom är dock på försäkringsstället fast installerade laddningsanordningar för elfordon. Försäkrad egendom är dessutom obemannade luftfartyg avsedda för hobby- och sportbruk.
- elström eller vatten.

5 Försäkringsfall som ersätts

5.1 Försäkringsfall som ersätts

Försäkringen ersätter sådana direkta saksador på den försäkrade egendomen som förorsakats av en nedan beskriven händelse, om händelsen har varit plötslig och oförutsedd och om det skydd på basis av vilket skadan ska ersättas var i kraft när försäkringsfallet inträffade.

Om ett försäkringsfall är oförutsett eller inte avgörs objektivt och utifrån skadeorsaken, inte utifrån följderna av skadan.

I försäkringen ingår alltid skydd mot brand och naturfenomen. Det är dessutom möjligt att inkludera följande valfria skydd i försäkringen:

- skydd mot brott
- skydd för maskiner och apparater

- skydd mot rörledningsläckage
- skydd mot bräckage och förlust.

De skydd som har valts för den försäkrade egendomen finns antecknade i försäkringsbrevet.

5.1.1 Skydd mot brand och naturfenomen

Som brandskador ersätts ur skyddet mot brand och naturfenomen skador som förorsakats av

- eld som plötsligt och oförutsett kommit lös
- en plötslig och oförutsedd utströmning av sot från en eldstad eller värmeapparat
- en plötslig och oförutsedd explosion.

Som skador till följd av naturfenomen ersätts ur skyddet mot brand och naturfenomen skador som förorsakats plötsligt och oförutsett av

- stormvind, tromb, nedvindar från åskmoln eller andra motsvarande exceptionellt kraftiga vindar eller vindbyar
- vattendrag eller havsvatten som svämmat över eller på delar av lägenheten och lösöre inne i byggnaden
- en förskjutning av isen som beror på att vattendrag eller havsvatten svämmat över
- direkt blixtnedslag i den försäkrade egendomen med mekanisk splittring som följd. Skador som förorsakats av överspänning till följd av blixtnedslag ersätts ur skyddet för maskiner och anordningar
- störtregn på byggnaden eller delar av en lägenhet och lösöre som finns i den då vattnet trängt in direkt från markytan eller via fast installerade rörledningar i byggnaden
- exceptionellt kraftiga hagelskurar.

Med översvämning av vattendrag avses en exceptionell förhöjning av vattenståndet i älvar, åar, sjöar, diken eller bäckar som beror på stormvind, exceptionella regn, snösmältning eller på dammar som bildats av is eller issörja.

Med översvämning av havsvatten avses en exceptionell höjning av havsvattenståndet som beror på stormvind, variation i lufttrycket eller strömningar i de danska sunden.

Med en exceptionell höjning av vattenståndet i ett vattendrag eller i havet avses att en stormvind förorsakat en höjning av vattenståndet samt att vattnet är så högt att sannolikheten för detta är en gång per 50 år eller mer sällan. En översvämning som beror på en bestående höjning av det genomsnittliga vattenståndet eller normal variation av vattenståndet eller sjögång anses inte vara exceptionellt.

5.1.2 Skydd mot brott

Ur skyddet mot brott ersätts skador som förorsakats av stöld, rån, inbrott eller skadegörelse som skett plötsligt och oförutsett.

En inbrottskada ersätts om någon har brutit sig in i en byggnad, bostad eller ett förvaringsutrymme för lösöre och därvid skadat konstruktioner eller lås, eller trängt sig in genom att använda något annat slag av våld eller trängt sig in med en nyckel som har tillgripits vid en stöld, ett inbrott eller ett rån.

Med skadegörelse avses en uppsåtlig skadegörelse, vars gärningstidpunkt och gärningsplats kan fastställas noggrant. Med uppsåtlig skadegörelse avses att någon har skadat försäkringsobjektet uttryckligen i syfte att förorsaka skada. Skada som den försäkrade uppsåtligen förorsakat anses inte vara skadegörelse.

5.1.3 Skydd för maskiner och apparater

Ur skyddet för maskiner och apparater ersätts maskiner, instrument, rörledningar eller ledningar som går sönder när den primära orsaken till detta är inre skador i maskinerna, instrumenten, rörledningarna eller ledningarna på grund av ett plötsligt och oförutsett elektriskt fenomen eller en mekanisk orsak.

5.1.4 Skydd mot rörledningsläckage

Ur skyddet mot rörledningsläckage ersätts läckageskador som förorsakats av vätska som plötsligt och oförutsett strömmat ut direkt ur byggnadens egen fasta rörledning eller ur en fast rörledning som är avsedd för byggnadens användning, eller ur en till denna rörledning ansluten bruksanordning.

Ersättning för den rörledning eller bruksanordning från vilken läckaget började betalas inte ur detta skydd.

5.1.5 Skydd mot bräckage och förlust

Ur skyddet mot bräckage och förlust betalas ersättning för egendom som skadats eller förlorats på grund av en plötslig och oförutsedd yttre orsak om det inte är fastställt att ifrågavarande skada ska ersättas ur skyddet mot brand och naturfenomen eller skyddet mot brott, instrumenthaveri eller rörledningsläckage. Om det här andra skyddet var i kraft när försäkringsfallet inträffade saknar betydelse.

Skyddet mot bräckage och förlust ersätter aldrig skador som beror på brand, naturfenomen, stöld, rån, inbrott, skadegörelse eller inre skador på maskiner, anordningar eller rörledningar eller vätska som strömmat ut ur byggnadens fasta rörledning eller till denna ansluten bruksanordning.

6 Skador som inte ersätts

Försäkringen ersätter inte

6.1 skador till följd av slitage, korrosion, frätning, försämning, mögelbildning, förmultning, svampbildning, lukt, materialrötthet eller av något annat liknande småningom fortskridande fenomen

6.2 skador som förorsakats av tjäle eller av att marken sätter sig eller rör sig eller till följd av fukt i marken

6.3 skador på byggnad, delar av byggnaden, lösöret eller delar av lägenheten, om det försäkrade objektet är byggt utan i lag föreskrivet tillstånd eller i strid med ett tillstånd som beviljats och tillstånd inte hade beviljats eller inte beviljas efter förnyad ansökan. Detta begränsande villkor tillämpas inte vid skador på lösöre om avsaknaden av bygglov inte har bidragit till skadan

6.4 skador som förorsakats av isens eller snöns tyngd eller förskjutningar i dessa. Denna begränsning gäller inte en förskjutning av isen som beror på i villkorspunkt 5.1.1 definierad översvämning av havsvatten eller vattendrag

6.5 skador som naturförhållanden förorsakat trädgårds-, jord- eller skogsbruksprodukter eller trädgårdsväxter

6.6 skador som förorsakats av insekter, råttor, möss, sorkar, ekorrar, harar eller kaniner. Däremot ersätts brandskador ur skyddet mot brand och naturfenomen och läckageskador ur skyddet mot rörledningsläckage då skadorna förorsakats av de ovan nämnda djuren, om objektet har ett gällande skydd för rörledningsläckage.

6.7 skador som sällskapsdjur förorsakat genom att bita, riva eller klösa eller som förorsakats av sällskapsdjurs utsöndringar

6.8 skador på ett försäkrat sällskapsdjur frånsett död genom olycksfall eller avlivande som blivit nödvändigt till följd av ett olycksfall

6.9 skador till följd av yrkesmässigt sprängnings-, brytnings- eller pålningsarbete. En skada som omfattas av försäkringen ersätts emellertid till den del som försäkringstagaren kan bevisa att den part som konstaterats vara ansvarig inte kan fullgöra sin ersättningsskyldighet

6.10 skador till följd av att egendom har förkommit eller blivit kvarglömd

6.11 stöldskador, om inte tiden, omständigheterna och platsen för stölden kan fastställas noggrant

6.12 skador som den försäkrades hyresgäst eller en person som stadigvarande bor i samma hushåll som hyresgästen har förorsakat uppsåtligen eller av grov oaktsamhet. Försäkringen ersätter inte heller en skada som den försäkrade eller en person som med tillstånd av en i denna punkt nämnd person vistas i bostaden förorsakat uppsåtligen eller av grov oaktsamhet. Ur en försäkring som hyresvärden tecknat ersätts emellertid brandskador ur skyddet mot brand och naturfenomen och skador ur skyddet mot rörledningsläckage, om objektet har ett gällande skydd mot rörledningsläckage

6.13 skador som ersätts enligt någon garanti, lag eller något annat avtal eller som ersätts ur offentliga medel

6.14 skador som förorsakats av att ett föremål använts felaktigt

6.15 skador på sportredskap eller sportutrustning, ett fjärrstyrt modellplan, fjärrstyrt hobbyredskap eller elektriskt förflyttningsmedel eller en annan anordning befriad från registrerings- eller trafikförsäkringsskyldighet i samband med att dessa används för avsett ändamål

6.16 skador på datateknikutrustning, om orsaken till skadorna är ett feltillstånd, en felaktighet eller upphörd funktionsförmåga som förorsakats av data eller program

6.17 planerings-, grundläggnings-, installations-, arbets- eller byggfel eller skador som förorsakats av sådana fel. Försäkringen ersätter inte heller skador som orsakats av byggande som strider mot byggbestämmelser eller -anvisningar

6.18 skador som förorsakats av vätskeläckage ur ett rör som inte pluggats

6.19 skador till följd av att vätska trängt ut genom fogarna mellan rörledningar och konstruktioner, såsom mellan golvbrunnen och förhöjningsringen, eller skador som förorsakats av vätska som har trängt igenom vattenspärren eller om vattenspärren har saknats helt

6.20 service- eller underhållskostnader eller kostnader som förorsakats av upptining av rör eller öppning av avlopp

6.21 skador som förorsakats av kondensvatten

6.22 skador som förorsakats av läckor i yttertaket, om inte läckorna förorsakats av att en stormvind skadat yttertaket eller av någon annan plötslig och oförutsedd yttre orsak

6.23 stöld- eller skadegörelseskador som drabbar annat utomhus förvarat lösöre än cyklar, barnvagnar, båtar eller motorer fastsatta på båtar, trädgårdsmöbler, trädgårdsgriplar, trädgårdstraktorer och endast för barn avsedda och från registrerings- eller trafikförsäkringsskyldighet befriad anordning eller maskiner och anordningar som avsetts för fastighetsskötsel

6.24 stöldskador åsamkade en oläst cykel eller elassisterad cykel

6.25 stöld av pengar, andra betalningsmedel, värdepapper eller värdeföremål som lämnats i motorfordon, släpvagnar, båtar eller i yttre bagageutrymmen i fordon eller släpvagnar, i bagageväskor på fordon eller cykel eller i tält. Med värdeföremål avses bland annat smycken, klockor, föremål av ädelmetall, pälsverk, värdefulla samlingar och konstverk

6.26 stöld av optiska eller elektroniska anordningar och eldrivna verktyg som lämnats i släpvagnar, i ett yttre bagageutrymme, i ett fordon eller en släpvagn, i bagageväskor på fordon eller cykel eller i tält. Denna begränsning gäller emellertid inte stöld av optiska eller elektroniska anordningar eller eldrivna verktyg ur husvagnar

6.27 skador som orsakats av bedrägeri eller förskingring.

7 Säkerhetsföreskrifter och ersättningsbestämmelser

Om en skada enligt ovannämnda villkorspunkter är ersättningsgill, tillämpas nedanstående säkerhetsföreskrifter.

Ersättningen beräknas enligt nedanstående ersättningsbestämmelser.

FÖRSÄKRING FÖR VÄRDEFÖREMÅL

1 Giltighetsområde

Försäkringen gäller överallt i världen.

2 Försäkrad egendom

Försäkrade föremål är till exempel förvärvsarbetsredskap, värdeföremål, elektroniska anordningar, icke-motordrivna hobbyredskap, optiska anordningar, musikinstrument eller pälsar som specificerats i försäkringsbrevet.

Begränsning:

Filer i datateknikutrustning är inte försäkrade.

3 Försäkringsfall som ersätts

Försäkringen ersätter direkta saksador som uppstår till följd av en plötslig och oförutsedd händelse som inträffar medan försäkringen är i kraft.

4 Skador som inte ersätts

Försäkringen ersätter inte

- skador på föremålet självt då föremålet har gått sönder till följd av ett fel däri eller skador till följd av att ett föremål har använts felaktigt
- skador till följd av sedvanlig användning av ett föremål, bristfälligt emballage, slitage, skavning, repning, frätning eller av ett annat liknande småningom fortskridande fenomen
- skador till följd av att sportredskap eller sportutrustning gått sönder då dessa använts för avsett ändamål
- skador som förorsakats av insekter, råttor, möss, sorkar, ekorrar, harar eller kaniner
- kostnader för servicereparation
- skador som ersätts enligt någon garanti, lag eller något annat avtal eller ur offentliga medel
- skador till följd av att ett föremål förkommit eller blivit kvarglömt
- stöldskador åsamkade en oläst cykel eller elassisterad cykel.

Försäkringen ersätter emellertid direkta saksador till följd av att ett föremål förkommit eller blivit kvarglömt, förutsatt att tidpunkten och platsen för det inträffade liksom de omständigheter som rådde fastställs noga och att skadan omedelbart har upptäckts på den plats där den inträffade och bevisligen anmälts till en utomstående.

5 Säkerhetsföreskrifter och ersättningsbestämmelser

Om en skada enligt försäkringsvillkoren är ersättningsgill, tillämpas nedanstående säkerhetsföreskrifter.

Det försäkringsbelopp som i värdeföremålsförsäkringen är övre gräns för ersättningskyldigheten och som står antecknat i försäkringsbrevet ökas med värdet på de motsvarande föremål som har anskaffats under försäkringsperioden. Ökningen är högst 30 % av försäkringsbeloppet för varje enskild egendomspost.

I övrigt beräknas ersättningen enligt ersättningsbestämmelserna nedan.

SMÅBÅTSFÖRSÄKRING

1 Giltighetsområde

Försäkringen gäller i de nordiska länderna.

2 Försäkrad egendom

Försäkrade är den båt och dess motor på högst 14,8 kW (20 hk) som finns antecknade i försäkringsbrevet. Försäkrade är dessutom obligatorisk utrustning enligt myndighetsbestämmelser.

3 Försäkringsfall som ersätts

Försäkringen ersätter direkta saksador som under dess giltighet har förorsakats av

- eld som har kommit lös
- direkt blixtnedslag på båten
- explosion
- stöld
- uppsåtlig skadegörelse
- stormvind, tromb, nedvindar från åskmoln
- grundstötning, bottenkänning, kollision
- trafikolycka som inträffat i samband med transport.

En förutsättning för att en sakskada som förorsakats genom uppsåtlig skadegörelse ska ersättas är att gärningstidpunkten och gärningsplatsen kan fastställas noggrant. Med uppsåtlig skadegörelse avses att någon har skadat försäkringsobjektet uttryckligen i syfte att förorsaka skada. Skada som den försäkrade uppsåtligen förorsakat anses inte vara skadegörelse.

4 Säkerhetsföreskrifter och ersättningsbestämmelser

Om en skada enligt försäkringsvillkoren är ersättningsgill, tillämpas nedanstående säkerhetsföreskrifter.

Vid stöldskador avdras ingen självrisk om ett av försäkringsbolagen godkänt inbrottslarm har fungerat på behörigt sätt eller om det har funnits en av försäkringsbolagen godkänd, stöldförhindrande elektronisk eller mekanisk anordning i båten. I övrigt beräknas ersättningen enligt ersättningsbestämmelserna nedan.

SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

1 Säkerhetsföreskrifternas betydelse

Den försäkrade ska iaktta de säkerhetsföreskrifter som ges i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller annars skriftligen. Om den försäkrade underlåter att följa säkerhetsföreskrifterna, kan dennes kommande ersättning minskas eller kravet på ersättning avslås enligt punkt 6 i de allmänna avtalsvillkoren.

2 Brandsäkerhet

2.1 El-, värme- och varningsapparater

Driftsäkerheten hos eldstäder, rökkanaler och brandmurar ska hela tiden övervakas. De får inte tas i bruk innan brand- eller byggnadsmyndigheterna har godkänt dem. Om eldstäder, rökkanaler eller brandmurar är bristfälliga, får de inte användas förrän brand- eller byggnadsmyndigheterna har granskat och godkänt dem för användning.

Sotning ska ombesörjas så att eldstäder jämte rökkanaler oberoende av det bränsle som används sotas en gång om året. Eldstäder jämte rökkanaler i fritidsbostäder som inte är i bruk året runt ska sotas en gång på tre år. Den som utför sotningen ska ha avlagt yrkesexamen för sotare.

Om eldstäderna och rökkanalerna i en byggnad varit ur bruk i mer än tre år eller deras användningsändamål ändras, ska sotaren kontrollera och sota dem innan de tas i bruk. Om sotaren ger en skriftlig anmälan om fel eller brister som han eller hon iakttagit och som försämrar brandsäkerheten, ska de repareras innan eldstaden får användas på nytt. Om brandmyndigheten har förbjudit användningen av en eldstad, rökkanal eller brandmur ska förbudet iakttagas.

Automatisk matarutrustning för flis eller annat fast bränsle ska ha minst två säkerhetssystem som skyddar mot spridning av bakbrand. Säkerhetssystemen ska kunna fungera också under elavbrott. Skyddsutrustning, larm och styrsystem för panna och bränsle ska provas minst två gånger om året eller enligt de anvisningar som tillverkaren av matarutrustningen för pannbränslet har gett. I värmepannans omedelbara närhet ska finnas åtminstone en handbrandsläckare av effektklass 27A 144 BC eller en snabbbrandpost eller en snabbt användningsklar vattenslang som alltid är kopplad till vattenledningsnätet. Locket till flisbehållaren eller till annan behållare av fast bränsle i värmecentralen ska alltid vara stängt då behållaren inte fylls eller på annat sätt underhålls. I en värmecentral för fast bränsle är det förbjudet att bränna olja eller annat bränsle som enligt tillverkaren inte är avsett att brännas i anordningen.

Kläder eller annat brännbart material får inte placeras på en bastuugn, ovanför en bastuugn eller i omedelbar närhet av en bastuugn. Det är förbjudet att placera kläder eller annat brännbart material i bastun på ett sådant sätt att de till följd av värmestrålning, stjälpande eller fallande kan orsaka en brand.

Spisen och andra brandfarliga hushållsmaskiner ska endast användas under uppsikt och brännbara föremål eller material får inte placeras på dem eller i deras omedelbara närhet. Efter användningen av hushållsmaskiner ska strömmen brytas. När man lämnar byggnaden ska man försäkra sig om att strömmen till särskilt spisen, stryckjärnet och andra brandfarliga hushållsmaskiner är frånslagen.

Då tillfälliga värmeapparater utplaceras ska man beakta de skyddsavstånd som respektive apparat förutsätter. Ytgående värmare eller oinkapslade elvärmare försedda med glödmotstånd får inte placeras i dammiga utrymmen eller användas för annat ändamål än det avsedda. Värmeapparater får inte övertäckas.

För uppvärmning av ett fordons motor, kraftöverföringsanordningar, kupéutrymme och övriga delar får utöver standardutrustning bara apparater som är godkända för användning i fordon användas. Godkända anordningar är

- sådana nätströmsdrivna, CE-godkända apparater som uttryckligen är avsedda att användas i fordon. Kupévärmare har skyddade glödtrådar och bär i allmänhet texten "Kupévärmare". Det ska säkerställas att luften kan cirkulera runt kupévärmaren.
- sådana andra CE-godkända apparater som är avsedda för användning i fordon och som har installerats av en godkänd installationsfirma.

Det är förbjudet att lägga ett täcke mellan fordonets motorhuv och motor.

Yttemperaturen på värmeapparater som används för uppvärmningen av garage får inte överstiga +125 °C. Det är förbjudet att i garage använda värmeapparater eller kaminer som fungerar med olja, gas eller fotogen.

I bostadslägenheter samt bostads- och fritidshusbyggnader ska det finnas en i myndighetsbestämmelser avsedd, funktionsduglig brandvarnare. Alla våningar i en bostad samt källarvåningarna och vindarna i anslutning till dem ska förses med minst en brandvarnare. Det ska finnas en brandvarnare för varje påbörjad 60 m² i bostaden.

2.2 Rökning, uppgörande av eld och hyggesbränning

Det är förbjudet att röka på dammiga platser eller platser där brandfarligt material förvaras, samt på platser där brännbara vätskor, gaser och sprängämnen förvaras eller hanteras.

Det är förbjudet att röka i sängen eller på soffan. Man måste se till att cigaretten släcks omsorgsfullt och fimpas i ett obrännbart kärl med lock.

Det är förbjudet att göra upp öppen eld utan erforderligt tillstånd. Öppen eld ska hållas under ständig uppsikt och släckas med yttersta omsorg.

Hyggesbränning ska på förhand anmälas till det räddningssverk, inom vars område hyggesbränningen sker.

Hyggesbränning eller annat uppgörande av öppen eld får inte heller vidtas utan tillräcklig övervakning eller närmare än 30 meter från byggnader eller lagrat brännbart material som ved. Det är förbjudet att göra upp öppen eld på gårdsområden eller i terrängen medan varning för skogsbrand eller gräsbrand är i kraft. Brandområdet måste efterbevakas efter hyggesbränning tills pyrandet säkert har upphört, dock minst 2 timmar.

Rör får inte tinas upp med öppen eld eller med en varmluftsfläkt.

Tillbehör för att göra upp eld ska hållas utom räckhåll för barn.

Eldstadsplåtar ska öppnas innan elden tänds.

Aska ska på grund av glödfaran hanteras särskilt varsamt. Aska som tagits ur härden ska i och nära byggnaden förvaras i ett eldfast slutet kärl tills askan är helt kall.

Brinnande eldstäder, ljus och marschaller ska övervakas.

Ljus och marschaller ska ställas på ett eldfast underlag och så att lågan eller värmen inte antänder brinnande material.

2.3 Heta arbeten

Heta arbeten är svetsning, brännskärning, skärning med kapslipskiva, slipning av metaller, lödning, uppvärmning, vattenisolerings- och takarbeten samt andra arbeten där det förekommer gnistor eller där gaslågor, annan öppen eld eller varmluftsfläkt används.

Heta arbeten får inte utföras i skjul som är avsedda för att förvara motorfordon eller lösöre.

När heta arbeten utförs ska särskild försiktighet iakttas och i tillämpliga delar ska följande anvisningar följas:

- Platsen och omgivningen där heta arbeten ska utföras ska innan dessa arbeten påbörjas röjas och skyddas. Brännbart material ska avlägsnas. Brännbara konstruktioner i närheten ska skyddas.
- Svetsfilt, tillräcklig primärläckningsutrustning och vattenslang med tryck ska finnas på platsen.
- Omgivningen ska vid behov vätas.
- Brandbevakning ska ombesörjas medan arbetet pågår och under minst två timmar efter att arbetet slutförts.

2.4 Brännbara vätskor, gaser, lättantändliga ämnen och sprängämnen

Brännbara vätskor och gaser samt lättantändliga ämnen och sprängämnen ska förvaras enligt brandmyndighetenas föreskrifter. Rökning och öppen eld är förbjudna vid hanteringen av dessa ämnen. Gnistbildande apparater får inte finnas i närheten av dessa ämnen. Ventiler och fogar på flytgasapparater ska granskas för läckage regelbundet, dock minst en gång om året. Redskap som används vid hantering av lättantändliga vätskor ska efter användning placeras så att de inte kan förorsaka brand trots eventuell självantändning.

3 Säkerhetsåtgärder för att förhindra stöld och inbrott

3.1 Egendom i byggnad, bostad, inkvarteringsrum och förvaringsutrymmen i anslutning till dessa samt egendom som magasineras

Dörrar, fönster, luckor och annat tillträde till de rum där lösöre förvaras ska vara stängda på ett betryggande sätt med tanke på stöld- och inbrottsrisken. Rummen ska vara stängda på ett sådant sätt att man inte kan ta sig in i förvaringsutrymmet utan att skada konstruktioner eller lås. Då egendomen förvaras i lager ska värdeföremål dessutom placeras eller täckas över så att någon utomstående inte kan få syn på dem utan att bryta sig in i lagret.

Nycklar till bostaden, inkvarterings- eller förvaringsrummen får inte lämnas eller gömmas i närheten av dessa lagerutrymmen. Låset ska omedelbart bytas ut eller serieläggas om det finns anledning att anta att en obehörig person fått tillgång till nyckeln.

Då egendom förvaras i ett hotellrum, en hytt eller på ett annat motsvarande inkvarteringsställe ska värdeföremål samt föremål och apparater vars värde överstiger 800 euro förvaras i ett fast förvaringsutrymme som kan låsas separat.

Med värdeföremål avses i denna villkorspunkt bland annat smycken, klockor, föremål av ädelmetall, pälsverk, värdefulla samlingar och konstverk.

3.2 Egendom som förvaras utanför byggnad, bostad, inkvarteringsrum eller förvaringsutrymmen i anslutning till dessa

Medförd egendom ska stå under kontinuerlig uppsikt. Den försäkrade får inte lämna medförd egendom eller resgodis utan kontinuerlig uppsikt på allmänna platser såsom på gator, trafikstationer, torg, i restauranger, affärer, inkvarteringsrörelers vestibuler, på badstränder, idrottsplaner, i allmänna transportmedel och vid allmänna sevärdheter, besöksobjekt och offentliga tillställningar.

Om medförd egendom inte övervakas, måste den lämnas i ett låst och fast förvaringsutrymme som inte kan öppnas utan att man sönderar konstruktioner eller lås.

När lös egendom förvaras i motorfordon, släpvagnar, båtar, yttre bagageutrymmen i fordon eller släpvagnar eller i bagageväskor på fordon ska dessa vara låsta. Egendomen ska dessutom placeras eller täckas över så att någon utomstående inte kan få syn på egendomen utan att bryta sig in i utrymmet. Bagageutrymmet eller bagageväskan ska vara fastlåst i eller fast vid fordonet eller släpvagnen så att de inte kan lösgöras utan verktyg. När egendom förvaras i en släpvagn ska släpvagnen vara låst med en anordning som förhindrar att den kopplas till ett dragfordon eller vara låst på ett sådant sätt att dess förflyttning klart försvåras.

För att undvika stöld ska trädgårdstraktorer, endast för barn avsedda och från registrerings- eller trafikförsäkringskyldighet befriade anordningar samt maskiner och anordningar avsedda för fastighetsskötsel förvaras i ett låst och på betryggande sätt stängt förvaringsutrymme eller låsas med strömlås, rattlås eller med broms-, kedje- eller vajerlås vid ett fast ställe för att förhindra olovligt bruk. Robotgräsklippare kan alternativt låsas med anordningens PIN-kodskydd.

Egendom får inte lämnas utan uppsikt i tält.

I allmänna transportmedel ska värdeföremål transporteras som handbagage. Med värdeföremål avses bland annat smycken, klockor, föremål av ädelmetall, pälsverk, värdefulla samlingar och konstverk.

Pengar, andra betalningsmedel och värdepapper får inte lämnas i ett hotellrum, en hytt eller motsvarande inkvarteringsrum och de ska i allmänna transportmedel transporteras som handbagage.

Koden till bank-, kredit- eller motsvarande betalningskort får inte förvaras i närheten av kortet. Kortet får inte användas så att en utomstående får kännedom om koden.

3.3 Tilläggsanvisningar för sport- och hobbyutrustning

Om skidor, snöbrädor eller annan sportutrustning som försäkrats med en resgodisförsäkring måste lämnas utomhus eller i utrymmen avsedda för allmänt bruk utan bevakning, ska utrustningen vara fastlåst vid ett för ändamålet avsett ställ eller vid ett annat lämpligt fast föremål.

3.4 Båtar, båtmotorer och båtutrustning

Med tanke på stöldrisken ska en båt förvaras i ett låst och på betryggande sätt stängt förvaringsutrymme eller låsas med kätting och hänglås med stålbygel vid en fast förtöjningsplats.

Då båten förvaras utomhus ska utombordsmotorn och båtens utrustning vara låsta vid båten, som ska vara låst på ovan nämnda sätt.

En från båten lösgjord motor ska förvaras i ett låst förvaringsutrymme.

En förutsättning för att en sakskada som förorsakats genom uppsåtlig skadegörelse ska ersättas är att gärningstidpunkten och gärningsplatsen kan fastställas noggrant. Med uppsåtlig skadegörelse avses att någon har skadat försäkringsobjektet uttryckligen i syfte att förorsaka skada. Skada som den försäkrade uppsåtligen förorsakat anses inte vara skadegörelse.

4 Hur egendom skyddas mot läckage- och förfrysningsskador

För att förhindra att vattenledningsnätet och VVS-anordningarna fryser och för att förhindra läckageskador ska man se till att byggnaden är tillräckligt uppvärmd och övervakad. Under den kalla årstiden ska det hållas en jämn temperatur som är minst +12 grader i alla rum. Dessutom ska det sörjas för luftcirkulation mellan de olika rummen.

Tomtvattenledningens avstängningsventil ska stängas eller bruksvattenpumpen frångöras då byggnaden lämnas utan tillsyn i över en vecka.

Vattenledningsnätet och VVS-anordningarna ska tömmas på vatten och tomtvattenledningens avstängningsventil utanför byggnaden stängas eller bruksvattenpumpen frångöras då byggnaden under den kalla årstiden lämnas utan uppvärmning.

En luftvärmepump eller en anordning avsedd för tillfällig uppvärmning är inte en tillräcklig huvudsaklig värmekälla för byggnaden under vintern.

En slang som anslutits till en utekran ska lossas inför den kalla årstiden, så att vatten som blivit kvar i kranen eller slangen inte kommer åt att frysa.

Tomten ska anslutas till det kommunala nätverket för regn(dag)vatten, om ett sådant finns på området.

Tomtdiken, täckdiken, dagvattenbrunnar och pumpverk ska hållas funktionsdugliga. Funktionsdugligheten ska säkerställas årligen.

Oljecisterner på fastigheten och oljerör i anslutning till dem ska besiktigas för första gången under det tionde bruksåret och stalcisterner ska därefter besiktigas vart femte år och övriga cisterner vart tionde år. Från cisterner för uppvärmningsolja som tagits ur bruk ska uppvärmningsoljan avlägsnas, aggregaten göras ofarliga och påfyllningsstudsar avlägsnas före början av följande uppvärmningsperiod.

En tvättmaskin ska alltid anslutas till vattenledningsnätet med en egen avstängningsventil och en godkänd tryckhållfast vattenslang. Tvättmaskinens avloppsslang ska vara fast ansluten till avloppsnätet eller så ska maskinen övervakas när den är i gång. Avstängningsventilen till tvättmaskinens tryckslang ska stängas efter det att tvätprogrammet avslutats. Man ska följa med att rörfogarna håller tätt och se till att det inte finns veck på slangarna.

Vid installation av diskmaskiner ska en ändamålsenlig säkerhetsbricka läggas under maskinen.

En vattenkran får inte lämnas öppen utan övervakning.

När man använder duschen ska man kontinuerligt kontrollera att vattnet rinner in i golvbrunnen och att det inte finns blockeringar i avloppet.

Föremål som är känsliga för fukt och väta ska vid förvaring i kallare ställas minst 10 cm över golvytan.

5 Hur egendom skyddas mot naturfenomenskador

Man ska med vattenisolering och system för bortledning av regn(dag)vatten förhindra att regn- och smältvatten, dvs. dagvatten, kommer in i en byggnad, bl.a. genom att se till att gårdsplanen lutar bort från byggnaden, med tomtdiken, täckdiken och dagvattenbrunnar samt pumpverk.

Tomten ska anslutas till det kommunala nätverket för regn(dag)vatten, om ett sådant finns på området.

Tomtdiken, täckdiken, dagvattenbrunnar och pumpverk ska hållas funktionsdugliga. Funktionsdugligheten ska säkerställas årligen.

Avloppssystemet ska hållas funktionsdugligt och avloppspumparna ska skötas och underhållas.

Egendom som förvaras i underjordiska lagerrum och som är känslig för fukt och väta ska ställas minst 10 cm över golvytan.

Fastighetsspecifika säkerhetsföreskrifter som antecknats i försäkringsbrevet och som i övrigt separat överenskommits i försäkringsavtalet ska följas.

6 Övriga anvisningar

De bruksanvisningar föremålets tillverkare, försäljare eller importör givit måste iakttas.

Föremål som lätt går sönder ska i allmänna transportmedel transporteras som handbagage.

Frätande och fläckande ämnen samt flaskor och förpackningar som innehåller vätskor ska skyddsinnpackas separat från annan medförd egendom.

Om ett föremål har tagit skada eller förkommit under transport eller förvaring, ska en representant för transportföretaget eller åkeriet underrättas på behörigt sätt och krav på ersättning ska ställas på denne.

Byggnader och maskiner ska hållas i det skick byggnadslagen, byggbestämmelserna och arbetarskyddsbestämmelserna förutsätter.

ERSÄTTNINGSBESTÄMMELSER

1 Ansökan om ersättning

1.1 Utredning av försäkringsfallet

Den ersättningssökande ska omedelbart underrätta försäkringsbolaget om försäkringsfallet. Detta kan göras genom att fylla i försäkringsbolagets skadeanmälan.

Den som yrkar på ersättning ska till försäkringsbolaget överlämna sådana handlingar och uppgifter som behövs för utredningen av försäkringsbolagets ansvar. Hit hör de handlingar och uppgifter med vars hjälp det kan konstateras om en skada har inträffat, hur stor den är och till vem ersättningen ska betalas. Till exempel polisundersökningsprotokoll, polisanmälan, verifikat över anskaffningen av det skadade föremålet, äkthetsintyg, gravationsbevis och en utredning om inteckningshavare kan behövas. Ett brott ska utan dröjsmål anmälas till polismyndigheten på brottsorten.

1.2 Utredningskostnader

Om försäkringsbolaget för en skadehandläggning ber om eller beställer en reparationskostnads kalkyl, en skadekartläggning eller någon annan nödvändig utredning som

behövs för att avgöra en skada, ersätts den kostnad som förorsakas. Försäkringsbolaget är inte skyldigt att ersätta kostnader för andra utredningar än de som det själv bett om eller beställt.

1.3 Inspektion av skada och förvaring av skadat föremål

Försäkringsbolaget ska beredas tillfälle att inspektera skadan innan reparationsarbetet inleds. En inspektion eller värdering av skadan som försäkringsbolaget företar är inte ett bevis på att skadan ersätts på basis av försäkringen.

Ett skadat föremål får inte förstöras utan särskild anledning.

2 Maximalt ersättningsbelopp

Försäkringsbolaget är skyldigt att ersätta egendom med högst det belopp som motsvarar egendomens återanskaffnings- eller dagsvärde.

Det i försäkringsbrevet antecknade försäkringsbeloppet är det maximala ersättningsbeloppet om en överenskommelse om ett försäkringsbelopp träffats när försäkringen tecknades.

Den i försäkringsbrevet antecknade maximiersättningen är det maximala ersättningsbeloppet om en överenskommelse om ett maximiersättningsbelopp träffats när försäkringen tecknades.

3 Alternativa ersättningar

I första hand ersätts den skadade egendomen genom reparation av det skadade föremålet. Angående mobilapparater kan den skadade apparaten ersättas även genom att i stället skaffa en motsvarande bytesapparat, om reparationskostnaderna överskrider kostnaderna för anskaffningen av en bytesapparat. Om reparationskostnaderna eller kostnaderna för att skaffa en bytesapparat överstiger egendomens värde såsom det fastställts i dessa ersättningsbestämmelser, är ersättningen dock högst av samma storlek som egendomens värde. Som reparationskostnader ersätts kostnaderna för att återställa den skadade egendomen i det skick den hade före skadan.

Kostnader för ombyggnad eller andra förbättringar i samband med reparationen ersätts inte.

Försäkringsbolaget har rätt att i stället för att betala ersättning i pengar anskaffa motsvarande egendom eller låta reparera den skadade egendomen. Försäkringsbolaget har också rätt att utse en byggare eller reparatör, som återbygger eller reparerar den skadade egendomen, eller utse inköpsställe, där motsvarande egendom skaffas. Om ersättningen emellertid betalas i pengar, bestäms maximiersättningen av det pris som bolaget skulle ha betalat försäljaren respektive reparatören om det hade köpt föremålet eller låtit reparera det. Då ersättningen fastställs, beaktas alla de kontant-, parti- och specialrabatter samt andra rabatter som bolaget skulle ha haft rätt till om det hade anskaffat eller låtit reparera egendomen.

Ersättning för smycken, klockor och bordssilver är högst 60 % av deras återanskaffningspris, om inte den skadade egendomen repareras eller egendom av samma kvalitet anskaffas i dess ställe på det sätt som anges i punkt 6.1. Denna regel för smycken, klockor och bordssilver tillämpas emellertid inte i Värdeföremålsförsäkringen.

Bolaget har rätt att lösa in skadad egendom eller en del av den till ett värde som fastställs på samma grunder som före försäkringsfallet.

Om förlorad egendom fås tillbaka efter att ersättning har betalats ska försäkringstagaren genast överlämna egendomen till försäkringsbolaget eller betala tillbaka motsvarande ersättning.

4 Självrisk

Varje försäkringsfall omfattar en i försäkringsbrevet antecknad självrisk av skadebeloppet.

För ett försäkringsobjekt som är under byggnad eller ombyggnad eller vid skador på försäkrat lösöre som finns i samma fastighet är självrisken dock minst 1 000 euro.

Självrisken avdras emellertid inte vid följande skador, när skadebeloppet överskrider den självrisk som tillämpas på skadan

- brandskador, om en brandvarnare har begränsat omfattningen av skadan eller om en särskild säkring i en spis har brutit eltilförseln till spisen och sålunda begränsat skadebeloppet
- brandskador, om ett automatiskt brandsläckningssystem begränsat omfattningen av skadan genom sin funktion
- stöldskador, om inbrott har skett i en lägenhet eller byggnad via en dörr som varit låst med ett polislås
- stöldskador, om ett inbrottslarm har fungerat korrekt
- läckageskador, om ett läckagelarm på försäkringsstället begränsat omfattningen av skadan genom sin funktion
- från anskaffningskostnaderna för ett nytt överspänningsskydd, om överspänningsskyddet som skyddat elanordningen har gått sönder till följd av blixtnedslag eller annan överspänning.

5 Kostnader som ersätts utöver sakskada

5.1 Kostnader föranledda av begränsningen av en skada och av myndighetsbestämmelser

Oberoende av det maximala ersättningsbeloppet eller försäkringsbeloppet ersätter försäkringen förutom direkta sakskador

- skäligen kostnader som den försäkrade förorsakas på grund av avvärjande eller begränsande av en inträffad eller omedelbart hotande skada som omfattas av denna försäkring och
- skäligen tilläggskostnader förorsakade av tvingande myndighetsbestämmelser om reparation eller byggnad vid skador på byggnader, dock högst 20 % av den direkta sakskadans belopp inklusive det sammanlagda beloppet av de tilläggskostnader som avses ovan.

5.2 Merkostnader för boende i samband med en ersättningsbar skada

Oberoende av maximiersättningen ersätts, förutom direkta sakskador, av försäkringsbolaget i förväg godkända skäligen merkostnader som förorsakas den försäkrade av att

dennes fasta bostad helt eller delvis är oanvändbar till följd av ett försäkringsfall som ersätts enligt dessa försäkringsvillkor. Dessutom ersätts förflyttningen och lagringen av lösöre med de ovan nämnda förutsättningar som fastställs i punkterna 2.3.1 och 2.3.4. Ersättningen betalas ur sakförsäkringen för lösöret i den skadade bostaden. Alternativt ersättning som betalas för tilläggskostnader för boende kan också avtalas som engångsersättning.

Begränsningar:

Ersättningen för merkostnader för boende samt förflyttnings- och lagringskostnaderna för lösöre är högst 10 % av den maximiersättning för lösöre som antecknats i försäkringsbrevet eller fastställts i villkoren per månad. Tilläggskostnader ersätts vid brandskador under en tid på högst 18 månader och vid andra skador under en tid på högst 12 månader. Måltidskostnader ersätts inte som merkostnader. Högst 90 % av de faktiska ersättningsgilla kostnaderna ersätts enligt denna villkorspunkt.

6 Ersättning för lösöre

6.1 Återanskaffnings-, dags- och restvärden

Vid skador på lösöre baseras ersättningsbeloppet på återanskaffningsvärdet varmed avses anskaffningskostnaderna för ny likadan eller närmast motsvarande egendom. Återanskaffningsvärdet på begagnade mobiltelefoner och smarttelefoner anses vara det pris för vilket försäkringsbolaget kan skaffa en motsvarande begagnad telefon. Då ersättningen utbetalas i pengar beaktas dock de i punkt 3 nämnda avdragen i ersättningsbeloppet. Om egendomens värde på grund av ålder, användning, minskad användbarhet eller av någon annan liknande orsak har sjunkit till under 50 % av återanskaffningsvärdet, fastställs ersättningen enligt egendomens dagsvärde. Med dagsvärdet avses egendomens verkliga värde före skadan. Värdet av den egendom som är föremål för åldersavdrag bestäms dock i enlighet med punkt 6.2 utgående från föremålets ålder.

Ersättning enligt återanskaffningsvärdet förutsätter att den skadade egendomen inom två år efter försäkringsfallet antingen repareras eller ersätts med ny egendom av samma kvalitet och avsedd för samma ändamål.

Ersättning enligt återanskaffningsvärdet betalas ut i två poster. Först utbetalas ersättning enligt dagsvärdet. Tilläggsersättningen, dvs. skillnaden mellan ersättningen enligt återanskaffningsvärdet och ersättningen enligt dagsvärdet, betalas när bolaget har fått en utredning av att det nya föremålet har anskaffats.

Om egendomen har ett värde också efter skadan, beaktas detta som ett avdrag då ersättningen räknas ut. Restvärdet fastställs enligt samma grunder som värdet före skadan.

6.2 Åldersavdrag från ersättningarna för lösöre

På återanskaffningsvärdet för ett ersättningsbart föremål görs följande årliga avdrag från och med det andra användningsåret:

Innehav	Åldersavdrag %
Hushållsmaskiner, andra elektroniska och optiska anordningar, kameror	10
Motordrivna verktyg och maskiner	10
Cyklar, elektriska forskaffningsmedel, skyddshjälm, väskor, ryggsäckar och resväskor	10
Friluftsutrustning och fiskeredskap	10
Proteser och personliga hjälpmedel, som hörapparat och rullstol	10
Möbler, trädgårdsmöbler och solskydd	5
Utombordsmotorer	5
Datateknikutrustning, såsom datorer samt mobil- och smarttelefoner jämte kringutrustning samt smart- och sportklockor	25
Glasögon och solglasögon, kläder, accessoarer, skodon, barnvagnar och sportredskap samt sportutrustning	25

Avdraget beräknas genom att procenttalet multipliceras med antalet hela kalenderår efter det år då föremålet ursprungligen har tagits i bruk. Avdrag på mobil- och smarttelefoner beräknas emellertid så att procenttalet multipliceras med antalet påbörjade år efter det första användningsåret. Åldersavdraget uppgår dock högst till 70 %. Utöver åldersavdragen avdras den självrisk som anges i försäkringsbrevet.

Åldersavdraget görs inte på kostnaderna enligt en reparationsräkning. Ersättningen för reparationskostnader är emellertid högst lika stor som egendomens värde enligt denna punkt. Åldersavdrag tillämpas också vid betalning av ersättning för lösöre som omfattas av försäkringen för byggnaden.

7 Ersättning för skador på byggnad, del av byggnad och delar av en hyres- eller aktielägenhet

Med byggnad och egendom avses nedan en byggnad, en del av byggnad samt egendom som försäkrats som delar av en hyres- eller aktielägenhet.

7.1 Återanskaffnings-, dags- och restvärden

Vid skador på byggnad är grunden för ersättningsbeloppet återanskaffningsvärdet varmed avses anskaffningskostnaderna för ny likadan eller närmast motsvarande egendom. Återanskaffningsvärdet bestäms enligt de kostnader som uppstår vid användning av sedvanliga och moderna byggarbetsmetoder och byggmaterial. Om egendomens värde på grund av ålder, användning, minskad användbarhet eller annan motsvarande faktor har minskat med över 50 % av återanskaffningsvärdet, fastställs värdet enligt dagsvärdet. Vid bedömningen av skadebeloppet beaktas också byggnadens restvärde, varmed avses egendomens värde omedelbart efter försäkringsfallet, beräknat enligt samma grunder som omedelbart före försäkringsfallet. Värdet på byggnadens maskiner, anordningar och rörledningar för vilka åldersavdrag görs fastställs dock, med undantag av brandskador, utgående från egendomens ålder i enlighet med punkt 7.5.

7.2 Betalning av ersättning enligt återanskaffningsvärdet

Ersättning enligt återanskaffningsvärdet förutsätter att den skadade egendomen antingen repareras eller att en ny byggnad av samma typ och för samma ändamål byggs på samma byggnadsplats inom två år efter försäkringsfallet. Om bygget försenas till följd av myndighetsåtgärder, förlängs denna tid med dröjsmålstiden.

Ersättning enligt återanskaffningsvärdet betalas ut i två poster. Först utbetalas ersättning enligt dagsvärdet. Tilläggserättningen, dvs. skillnaden mellan ersättningen enligt återanskaffningsvärdet och ersättningen enligt dagsvärdet, betalas när bolaget har fått en utredning av ovan nämnda återanskaffningsåtgärder.

7.3 Betalning av ersättning enligt dagsvärdet

Vid utbetalning av ersättning för en skada enligt dagsvärdet räknas ersättningen enligt egendomens dagsvärde. Om egendomen repareras ersätts reparationskostnaderna högst upp till byggnadens dagsvärde. Om egendomen inte repareras ersätts högst den del av dagsvärdet som skadegraden anger.

7.4 Minskning av restvärdet

Om det på grund av bestämmelser i byggnadslagen eller väglagen, byggnadsförbud eller byggnadsbegränsning inte är möjligt att utnyttja byggnadsdelar som återstår efter skadan för att återställa byggnaden i dess tidigare skick, höjs ersättningen med den sänkning av restvärdet som har uppkommit på detta sätt.

Värdeminskningen beräknas genom att från restvärdet dra av det pris som kan fås för kvarvarande byggnadsdelar när de säljs för bortflyttning. Försäkringstagaren ska presentera en utredning av att byggnadsförbud eller byggnadsbegränsning är i kraft, och på begäran av bolaget söka dispens från dessa för att återställa byggnaden i tidigare skick samt, i händelse av avslag, söka ändring i beslutet. Försäkringstagaren ska på bolagets begäran bemyndiga försäkringsbolaget att representera honom eller henne i dispensärendet.

7.5 Åldersavdrag vid skador på byggnadens maskiner, anordningar och rörledningar

På återanskaffnings- och reparationskostnaderna för byggnadens maskiner, anordningar och rörledningar görs följande årliga åldersavdrag efter det andra användningsåret:

Egendom	Åldersavdrag %
Rörsystem, cisterner, elledningar och elkablar, uppvärmningskablar samt solpaneler	3
Andra än i tabellen särskilt nämnda VVSEA-anordningar, inklusive solfångare och lyft- och viktörrar med maskineri	6
Luftvärmepumpar, bastuugnar, bubbelpooler och anordningar för simbassänger samt markiser med maskineri	10

Ovannämnda åldersavdrag görs också på kostnaderna för uppbyggnad och igenläggning av byggnadens konstruktioner, på kostnaderna för felsökning och för grävning och fyllning av jord. Vid brandskador görs inget åldersavdrag med undantag av den apparat där branden fått sin början.

Åldersavdraget uträknas så att procenttalet multipliceras med antalet hela kalenderår efter det år då utrustningen har tagits i bruk. Utöver åldersavdragen avdras inte den självrisk som anges i försäkringsbrevet. Åldersavdraget är dock minst lika stort som denna självrisk. Spisar, spisfläktar, kylskåp, diskmaskiner och övriga hushållsmaskiner ersätts enligt villkorspunkt 6.2.

Avdrag tillämpas också vid ersättning för egendom som omfattas av försäkringen för lösöre.

7.6 Läckageavdraget i Mitthem-försäkringen vid ersättning av skador ur skyddet mot rörledningsläckage

När en skada ersätts ur skyddet mot rörledningsläckage och orsaken till skadan är läckage i bruksvattenrörledningen eller värmerörledningen görs ett avdrag på basis av åldern på den bruksvattenrörledning eller värmerörledning som läckt på det skadebelopp som läckaget förorsakat enligt följande:

Rörledningens ålder/år	Läckageavdrag -% av skadebeloppet
35-49	30
50 år eller mer	60

Läckageavdraget beräknas på det skadebelopp som gäller för försäkringen.

Rörledningens ålder är antalet fulla kalenderår som följer efter det år då rörledningen installerades. Vid läckageavdrag avdras inte den självrisk som anges i försäkringsbrevet. Läckageavdraget är emellertid minst lika stort som denna självrisk.

Läckageavdrag görs inte vid läckageskada som förorsakats av avloppsrör eller bruksanordning (till exempel varmvattenberedare eller vattenarmatur).

Läckageavdrag görs inte för delar av en hyres- eller aktielägenhet.

På återanskaffnings- och reparationskostnaderna för byggnadens maskiner, anordningar och rörledningar görs emellertid alltid åldersavdrag i enlighet med punkt 7.5.

8 Under- och överförsäkring samt oriktiga uppgifter

8.1 Inverkan av oriktiga uppgifter

Om det har lämnats oriktiga uppgifter om det försäkrade objektet och en för liten premie därför uppburits, ersätter försäkringen bara en så stor del av skadebeloppet minskat med självrisk som förhållandet mellan den uppburna premien för försäkringsobjektet och den på riktiga grunder fastställda premien utvisar.

8.2 Försäkringsbelopp och underförsäkring

I en försäkring baserad på ett försäkringsbelopp ska lösörets försäkringsbelopp motsvara dess återanskaffningsvärde eller, genom separat avtal, dess dagsvärde.

Om försäkringsbeloppet är avsevärt mindre än återanskaffningsvärdet, är egendomen underförsäkrad. Vid ett försäkringsfall som gäller underförsäkrad egendom ersätter försäkringsbolaget en så stor del av skadebeloppet beräknat enligt återanskaffningsvärdet och minskat med självrisk, som förhållandet mellan försäkringsbeloppet och återanskaffningsvärdet utvisar.

Om det finns en separat överenskommelse om att egendomen är försäkrad till sitt dagsvärde, och försäkringsbeloppet är avsevärt lägre än dagsvärdet, är egendomen underförsäkrad. Vid ett försäkringsfall som gäller underförsäkrad egendom ersätter försäkringsbolaget en så stor del av skadebeloppet beräknat enligt dagsvärdet och minskat med självrisk som förhållandet mellan försäkringsbeloppet och dagsvärdet utvisar.

Om försäkringsbeloppet emellertid väsentligen baserar sig på en bedömning av försäkringsbolaget eller en representant för detta, betalas ersättningen till skadans belopp minskat med självrisk, dock högst enligt försäkringsbeloppet. Skadebeloppet beräknas enligt dagsvärdet, om egendomen är försäkrad till sitt dagsvärde.

8.3 Försäkringsbelopp och överförsäkring

Egendomen är överförsäkrad om försäkringsbeloppet är avsevärt större än den försäkrade egendomens återanskaffningsvärde eller det separat avtalade dagsvärdet.

Försäkringsbolaget ersätter inte en skada på överförsäkrad egendom med ett belopp som är större än det som behövs för att täcka skadan minskat med självrisk. Skadebeloppet beräknas enligt dagsvärdet, om egendomen är försäkrad till sitt dagsvärde.

Om försäkringsbeloppet emellertid väsentligen baserar sig på en bedömning av försäkringsbolaget eller en representant för detta, utbetalas ersättning vid överförsäkring enligt försäkringsbeloppet om försäkringsobjektet blir totalförstört, förutom då bedömningen har påverkats av bristfälliga eller oriktiga uppgifter som försäkringstagaren har lämnat avsiktligt.

9 Ersättning för skador på mark och trädgård

Skador på mark och trädgård ersätts enligt kostnaderna för återställandet.

Ersättningen för träden i trädgården är trädens skogsbruksvärde. Buskar och sådana träd som inte har ett skogsbruksvärde ersätts med det tredubbla priset på de minsta nya plantor som kan köpas i handelsträdgårdar. För plantor som är högst 130 cm, betalas priset på en ny planta av samma storlek i ersättning. Dessutom ersätts skäliga kostnader för transport och plantering av plantorna.

Om en förstörd art inte normalt finns till salu i handelsträdgårdar i Finland, ersätts skadan enligt värdet på närmast motsvarande planta som saluförs.

10 Ersättning för djur

För djur som dör genom olycksfall betalas ersättning enligt djurets verkliga värde, dock högst det belopp i euro som nämns för sällskapsdjur under de gemensamma bestämmelserna i den punkt som gäller hemlösöre i skadeförsäkringarna. Kostnader för vård av djur ersätts inte.

11 Värdeminskning och affektionsvärde

Värdeminskning ersätts inte. Med värdeminskning avses att den skadade egendomens verkliga värde minskat trots att egendomen efter skadan återställts i samma skick som före skadan. Då ersättningsbeloppet uppskattas beaktas inte skillnader i färgnyans och inte heller affektionsvärden eller liknande värden.

12 Sänkt försäkringsbelopp till följd av ersättning

Till följd av en skada kan försäkringsbeloppet sänkas med ersättningsbeloppet, om ersättningen är minst 10 % av egendomens försäkringsbelopp.

13 Ersättning för inteckningsbar egendom

Om ersättning betalas för egendom i vilken fastighetsinteckning har fastställts, har fastighetsägaren rätt (JB 17:8) att lyfta försäkringsersättningen om

- han eller hon inom skälig tid reparerat skadan
- han eller hon ställt säkerhet för att ersättningen används för att förnya eller reparera den skadade fastigheten
- ersättningsbeloppet är ringa i förhållande till fastighetsvärdet eller
- det är uppenbart att lyftandet av ersättningen inte äventyrar fordringsägarens möjlighet att inkassera sin fordring.

14 Mervärdesskatt

Vid beräkningen av skadebeloppet beaktas bestämmelserna om mervärdesskatt.

Om ersättningstagaren enligt lagen om mervärdesskatt har rätt att i sin egen mervärdesbeskattning dra av eller få återbäring på mervärdesskatt som ingår i köpfakturor för varor eller tjänster när fakturorna är orsakade av skadan, avdras mervärdesskatten från ersättningen.

Om avdrags- eller återbäringsrätt gäller för mervärdesskatten i en faktura för anskaffning av egendom eller en del därav, avdras den mervärdesskatt som motsvarar skadebeloppet från ersättningen. Vid ersättning enligt återanskaffningsvärdet avdras mervärdesskatten i anskaffningspriset på ny motsvarande egendom eller en del därav.

ANSVARSFÖRSÄKRING

1 Försäkrade

Försäkrade är försäkringstagaren och de personer som stadigvarande bor i samma hushåll.

Försäkrad är också ett med Måttskydd försäkrat sällskapsdjurs temporära skötare eller innehavare, vardera i denna egenskap.

Om försäkringstagaren är ett dödsbo, är en på försäkringsstället stadigvarande bosatt delägare i dödsboet samt med denne i samma hushåll stadigvarande bosatta personer försäkrade. Vid försäkringsfall som gäller ägandet, innehavet eller användningen av en med Måttskydd försäkrad fastighet, är också de övriga delägarna i dödsboet försäkrade.

2 Giltighet

Försäkringen gäller i de nordiska länderna.

3 Försäkringsfall som ersätts

3.1 Försäkringen ersätter person- och sakskador som den försäkrade i egenskap av privatperson förorsakar någon

annan och för vilka hen enligt gällande rätt är ersättningsansvarig, då ersättningsansvaret grundar sig på en handling eller försummelse under försäkringens giltighetstid.

3.2 Skador som förorsakas av ett barn ersätts även om barnet med hänsyn till sin ålder inte ännu är ersättningskyldigt. Till skillnad från vad som sägs i punkt 7 i de allmänna avtalsvillkoren ersätter försäkringen också skador som avsiktligt har vållats av ett barn under 12 år.

Försäkringen ersätter emellertid inte skador förorsakade av barn om någon annan är ersättningsansvarig för skadorna.

3.3 Oberoende av den försäkrades vållande ersätter försäkringen personskador som en hund som ägs av den försäkrade eller är under den försäkrades uppsikt förorsakat genom att bita någon. Dessutom ersätts skada som en hund i den försäkrades ägo förorsakat vid direkt sammanstötning med ett motorfordon.

Försäkringen ersätter emellertid inte skador för vilka någon annan är ersättningskyldig och inte heller trafik- eller andra skador som förorsakas av väjning för en hund.

3.4 Försäkringen ersätter plötsliga skador på sådana konstruktioner eller fast utrustning i en hyres- eller aktielägenhet som den försäkrade och dennes familj använt som bostad, och som bolaget har underhållsansvar för enligt lagen om bostadsaktiebolag eller bolagsordningen och som den försäkrade enligt gällande rätt har ersättningsansvar för. Hyrda bostadsbyggnader betraktas dock inte som hyreslägenheter.

Försäkringen ersätter plötsliga skador på konstruktioner, fast utrustning och fast inredning i en hotellägenhet eller därmed jämförbar bostad som hyrts för kortvarig inkvartering, och som den försäkrade enligt gällande rätt har ersättningsansvar för. Försäkringen ersätter inte lös egendom i en hotellägenhet eller därmed jämförbar bostad som hyrts för kortvarig inkvartering och inte heller skador som förorsakas av att lägenheten är vanvårdad eller sliten.

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas den fasta inredningen i en hyres- eller aktielägenhet som den försäkrade och dennes familj använt som bostad. Med fast inredning i en bostadslägenhet avses i enlighet med 4 kap. 2–3 § i lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009) egendom som aktieägaren har underhållsansvar för samt inrednings- och förbättringsarbeten som gjorts i lägenheten. Försäkringen ersätter inte heller skador som förorsakas av att lägenheten är vanvårdad eller sliten.

I undantagsfall ersätts sådan oskadad ytbeläggning och fast inredning som man blir tvungen att bryta upp endast till följd av att en konstruktion eller någon annan del av fastigheten som bolaget har ersättningsansvar för enligt lagen om bostadsaktiebolag eller bolagsordningen repareras på grund av en skada som ersätts ur denna försäkring.

4 Skador som inte ersätts

Försäkringen ersätter inte

4.1 skador som förorsakas

- den försäkrade
- en anställd hos den försäkrade eller härmed jämförbar person till den del som denne är berättigad att få ersättning ur en lagstadgad arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring eller trafikförsäkring

- en juridisk person där de försäkrade har sammanlagt mer än hälften av det bestämmande inflytandet

4.2 skador på egendom som den försäkrade eller en person som stadigvarande bor i samma hushåll vid tidpunkten för handlingen eller försummelsen har eller hade i sin besittning, till låns eller annars till sin disposition, för uppbevaring eller annars för behandling eller tillsyn

4.3 skador för vilka ersättningsansvaret enbart grundar sig på ett avtal, en förbindelse, ett löfte eller en garanti

4.4 skador för vilka den försäkrade är ansvarig i egenskap av innehavare eller ägare av en fastighet. Försäkringen ersätter emellertid en ansvarsskada baserad på ägande eller innehav av en fastighet, om den försäkrade är bosatt i en byggnad som hör till fastigheten eller om det är fråga om en annan med Måttskydd försäkrad bostadsfastighet som den försäkrade äger eller innehar

4.5 skador som vid bygge eller grundreparation förorsakas rörledningar eller kablar, om den försäkrade inte har anskaffat och som arbetsanvisningar använt kabel- eller rörledningskartor över arbetsplatsen

4.6 skador till följd av en i finsk trafikförsäkringslag beskriven trafikskada oberoende av var trafikskadan inträffat

4.7 skador som förorsakas av

- att en registreringspliktig båt, en annan registreringspliktig vattenfarkost eller en mer än 5,5 meter lång segelbåt används
- att en luftfarkost används, då den försäkrade är ersättningskyldig på grund av att hen äger, innehar eller använder luftfarkosten, utför en uppgift i luftfarkosten eller är arbetsgivare för personer som utför sådana uppgifter. Försäkringen ersätter emellertid skador för användning av en obemannad luftfarkost som är avsedd för hobby- och idrottsbruk, och som den försäkrade enligt gällande rätt har ersättningsansvar för

4.8 skador som med tiden uppstår till följd av vibration, rök, sot, gas, fukt, vatten, avloppsvatten eller av att vattendrag, grundvattnet eller jordmånen förorenas. En sådan skada ersätts emellertid, om den försäkrade enligt gällande rätt har ersättningsansvar för skadan och skadan är en följd av en tillfällig händelse eller omständighet som förorsakas av ett slumpmässigt fel

4.9 skador till följd av att grundvattennivån förändras

4.10 skador till följd av sprängnings- eller brytningsarbete som utförs med främmande arbetskraft eller för en annan person, eller skador som detta ger upphov till i form av att marken sätter sig eller förskjuts

4.11 skador som den försäkrade förorsakar i yrkes-, närings- eller förvärvsverksamhet eller vid arbetspraktik, eller skador som den försäkrade förorsakar sin arbetsgivare eller egendom som hänför sig till den försäkrades förvärvsverksamhet eller arbetspraktik.

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakats i yrkesverksamhet, inte heller i det fall att arbetet undantagsvis görs utan vederlag.

Begränsningen gällande förvärvsverksamhet tillämpas inte på bostadsplacering om de försäkrade äger eller innehar totalt högst en annan bostad, som inte används som den försäkrades stadigvarande bostad eller fritidsbostad.

4.12 skador som förorsakas i anslutning till misshandel, slagsmål eller annan brottslig verksamhet

4.13 böter eller andra liknande påföljder

4.14 skador till följd av strejk eller liknande.

5 Särskilda åtgärder vid inträffat försäkringsfall

5.1 Försäkringsbolaget utreder i ett ärende som omfattas av försäkringen om den försäkrade är skadeståndsskyldig, förhandlar med den som yrkar på ersättning och betalar den ersättning som skadan förutsätter.

5.2 Försäkringen ersätter den försäkrade skäliga och nödvändiga kostnader för utredning av skadan, dock inte sådana utredningskostnader som förorsakas av den försäkrade som denne enligt punkt 10.1 i försäkringsvillkoren själv är skyldig att betala eller om vilka ingen separat överenskommelse har ingåtts med Pohjola Försäkring.

5.3 Den försäkrade ska bereda bolaget tillfälle att värdera skadans storlek och möjlighet att medverka till en uppgörelse i godo.

Om försäkringsbolaget har meddelat den försäkrade att det inom gränserna för försäkringsbeloppet är redo att träffa en överenskommelse om skadans ersättning med den skadelidande, och den försäkrade inte godkänner detta, är försäkringsbolaget inte skyldigt att ersätta kostnader som uppstår efter detta eller att företa ytterligare utredning.

Om den försäkrade ersätter skadan, kommer överens om ersättning eller godkänner ett krav, binder detta inte bolaget, om inte ersättningsbeloppet och ersättningsgrunden är uppenbart riktiga.

5.4 Om skadestånd yrkas av den försäkrade inför rätta, och detta ska betalas enligt denna försäkring, ska den försäkrade utan dröjsmål underrätta försäkringsbolaget om rättegången. Bolaget sköter rättegången på egen bekostnad och för den försäkrades räkning till den del som den gäller det aktuella skadeståndet. Kostnaderna för en rättegång utanför de nordiska länderna ersätts upp till högst 8 500 euro.

6 Ersättningsbestämmelser

6.1 Högsta gräns för bolagets ersättningskyldighet är vid varje försäkringsfall det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet.

6.2 Skador som förorsakas genom en och samma händelse eller omständighet betraktas som ett och samma försäkringsfall.

6.3 Vid varje försäkringsfall finns en i försäkringsbrevet antecknad självrisk av skadebeloppet.

6.4 Vid beräkningen av skadebeloppet beaktas bestämmelserna om mervärdesskatt.

Om ersättningstagaren enligt lagen om mervärdesskatt har rätt att i sin egen mervärdesbeskattning dra av eller få återbäring på mervärdesskatt som ingår i köpfakturor för varor eller tjänster när fakturorna är orsakade av skadan, avdras mervärdesskatten från ersättningen.

Om avdrags- eller återbäringsrätt gäller för mervärdesskatten i en faktura för anskaffning av egendom eller en del därav, avdras den mervärdesskatt som motsvarar skadebeloppet från ersättningen.

Om försäkringsersättningen ska anses vara sådan inkomst som träder i stället för momspliktig inkomst i näringsverksamhet, utbetalas ersättningen momsfri.

7 Solidariskt ansvar

Om flera personer är skyldiga att solidariskt ersätta samma skada, ersätter försäkringen bara den del av skadan som motsvarar den försäkrades andel som skadevällare eller den fördel som den försäkrade har av försäkringsfallet.

8 Utvidgning till skogsbruk

Om skogen är försäkrad med en skogsförsäkring eller skogsbrandförsäkring i Måttskydd, gäller ansvarsförsäkringen också den försäkrade skogslägenheten enligt följande:

8.1 Försäkrat är det skadeståndsansvar för skogsvårds- och drivningsverksamhet som den försäkrade utför eller låter någon annan utföra på en försäkrad skogslägenhet.

8.2 Försäkrade är också sådana personer som utför oavlönat eller tillfälligt arbete och för vars verksamhet försäkringstagaren är ansvarig i den verksamhet som nämns i denna villkorspunkt.

8.3 Försäkringen ersätter ansvarsskador som baserar sig på ägande eller besittning av en fastighet och som gäller en skogslägenhet som i Måttskyddsavtalet är försäkrad med en skogs- eller skogsbrandförsäkring.

8.4 Försäkringen ersätter ansvarsskador som gäller den försäkrades i denna villkorspunkt nämnda verksamhet.

8.5 Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas till följd av hyggesbränning som den försäkrade själv eller någon utomstående har utfört.

8.6 Försäkringen ersätter inte skador till den del som de ersätts ur en ansvarsförsäkring som ansluter sig till en lantbruksförsäkring eller ur någon annan ansvarsförsäkring som försäkringstagaren har tecknat.

8.7 I övrigt tillämpas ansvarsförsäkringens villkor.

RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING

1 Syftet med försäkringen

Syftet med försäkringen är att den ska ersätta den försäkrades nödvändiga och skäliga advokat- och rättegångskostnader som förorsakas av att juridisk hjälp anlitas i tvistemål, brottmål och ansökningsärenden som gäller försäkringsfall som avses i punkt 4.

Försäkringen gäller ärenden som hänför sig till den försäkrades privatliv.

2 Försäkrade

Försäkrade är försäkringstagaren och de personer som stadigvarande bor i samma hushåll.

Om försäkringstagaren är ett dödsbo, är en på försäkringsstället stadigvarande bosatt delägare i dödsboet samt med denne i samma hushåll stadigvarande bosatta personer försäkrade.

3 Domstolar och försäkringens giltighetsområde

Den försäkrade kan utnyttja sin försäkring i försäkringsfall som uppkommer i Finland eller ett annat nordiskt land och som omedelbart kan tas upp till behandling i en tingsrätt i Finland eller i motsvarande nordiska domstolar. En ytterligare förutsättning är att de frågor på vilka försäkringsfallet grundar sig har uppstått inom de nordiska länderna.

Försäkringen ersätter därmed inte kostnader i mål eller ärenden som behandlas av administrativa myndigheter eller specialdomstolar, till exempel av en förvaltningsdomstol, försäkringsdomstol, högsta förvaltningsdomstolen, marknadsdomstolen, Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna eller Europeiska unionens domstol. I besvärinstanser kan försäkringen användas endast om det tillstånd till handläggning eller sökande av ändring som är en förutsättning har beviljats.

4 Försäkringsfall som ersätts

4.1 Definitionen av ett försäkringsfall

Med försäkringsfall som försäkringen ersätter avses tvistemål och ansökningsärenden

- uppkomsten av en tvist. En tvist har uppstått när ett yrkande som individualiserats till sin grund och sitt belopp bevisligen och individualiserat har bestridits till sin grund eller sitt belopp

i brottmål

- åtal som väcks när den försäkrade är målsägande
- åtal som en målsägande väckt eller fullföljt mot den försäkrade, när allmän åklagare beslutat att inte väcka åtal eller återkallat åtalet. Åtal har väckts när den målsägandes stämningsansökan har anlänt till tingsrättens kansli. Åtalet har fullföljts när den målsägande skriftligen har meddelat att han för talan till domstol efter det att allmän åklagare har återkallat åtalet.

Försäkringen ersätter försäkringsfall som inträffar under försäkringens giltighetstid.

Begränsning:

Om emellertid försäkringen har varit i kraft under en kortare tid än två år när försäkringsfallet inträffar, ska också de faktorer som yrkandet eller åtalet baserar sig på ha uppstått under försäkringens giltighetstid. Som försäkringens giltighetstid betraktas då den tid som denna försäkring ensam eller direkt efter och tillsammans med andra upphörda rättsskyddsförsäkringar med motsvarande innehåll fortlöpande har varit i kraft för den försäkrades del. Om försäkringstagaren när ett försäkringsfall inträffar har flera rättsskyddsförsäkringar som är i kraft, räknas emellertid bara den här försäkringens giltighetstid.

4.2 Ett försäkringsfall

Det är fråga om ett och samma försäkringsfall då

- två eller flera personer som är försäkrade genom denna försäkring står på samma sida i ett tvistemål, brottmål eller ansökningsärende, eller
- de försäkrade är parter i flera tvistemål, brottmål eller ansökningsärenden som grundar sig på samma händelse, omständighet, rättshandling eller rättskränkning eller som grundar sig på samma yrkande eller på ett likadant yrkande även om detta har gjorts på andra grunder.

Det är fråga om ett och samma skadefall även när den försäkrade har flera tvister som gäller bostads- eller fastighetsaffärer och som gäller samma objekt. Sådana är exempelvis situationer där den försäkrade har ett tvistemål:

- med både den part som köpt objektet från den försäkrade och den part som sålt den försäkrade objektet

- med både den part som köpt objektet från den försäkrade eller sålt den försäkrade objektet samt med den part som fungerat som förmedlare i bostads- eller fastighetsaffär.

5 Begränsningar i samband med försäkringsfall

Ur försäkringen betalas inte ersättning för kostnader som den försäkrade förorsakas i ett mål eller ärende

5.1 där det inte kan visas att yrkandet har bestridits

5.2 där det är fråga om sådant som gäller den försäkrades eller en i samma hushåll boende annan försäkrads nuvarande, tidigare, framtida eller planerade arbete, yrkesutövning, tjänst, befattning, närings- eller förvärvsverksamhet, delägarskap i ett kommersiellt företag eller medlemskap i ett sådant företags förvaltningsorgan eller annan huvud- eller bisyssla för förvärvandet av inkomst

5.3 där det är fråga om placeringsverksamhet eller en enskild placering vars värde då tvisten uppstod eller placeringen gjordes översteg 85 000 euro

5.4 där det är fråga om borgensförbindelse, pantförbindelse eller annan förbindelse för gäld eller åtagande som en annan person har för sin närings- eller förvärvsverksamhet

5.5 där det är fråga om lån som beviljats en annan person för närings- eller förvärvsverksamhet

5.6 där det är fråga om annan fastighet, del av fastighet, byggnad, aktie- eller hyreslägenhet än den försäkrades stadigvarande bostad eller fritidsbostad i eget bruk. Begränsningen tillämpas inte om de försäkrade äger eller innehar totalt högst en annan bostad som inte används som den försäkrades stadigvarande bostad eller fritidsbostad.

5.7 där de som är försäkrade genom denna försäkring är motparter

5.8 där det är fråga om en fordring eller ett anspråk som har överförts på den försäkrade, om det inte då tvisten uppstår gått två år sedan fordringen eller anspråket överfördes

5.9 där det är fråga om ett åtal som allmän åklagare driver mot den försäkrade eller under det att ett sådant åtal är anhängigt, ett privaträttsligt anspråk som målsägande riktar mot den försäkrade som står åtalad

5.10 som gäller ett privaträttsligt yrkande som har framställts mot den försäkrade och som grundar sig på en gärning för vilken den försäkrade har ådömts straff eller för vilken den försäkrade på basis av specialbestämmelser blivit frikänd

5.11 som gäller ett sådant av den försäkrade framställt privaträttsligt yrkande som grundar sig på en gärning för vilken den försäkrade har ådömts straff eller för vilken den försäkrade på basis av specialbestämmelser blivit frikänd

5.12 som hänför sig till besöksförbud

5.13 som gäller äktenskapsskillnad eller upplösning av registrerat partnerskap, förmögenhetstvister eller andra yrkanden i samband med äktenskapsskillnad, avbrytande av samliv eller av äktenskapssliknande samliv eller upplösning eller avbrytande av registrerat eller icke registrerat partnerskap

5.14 som hänför sig till vård, underhåll, umgängesrätt eller boende gällande barn

5.15 där det är fråga om att förordna intressebevakare,

god man, skiftesman eller boutredare eller om befrielse från ett sådant uppdrag eller upplösning av samägoförhållande

5.16 där den försäkrade är part i egenskap av ägare, innehavare eller förare, säljare eller köpare av ett motorfordon eller en vattenfarkost som ska registreras enligt lagen om farkostregistret eller där de kostnader som förorsakats den försäkrade ersätts ur en ansvarsförsäkring

5.17 som hänför sig till konkurs

5.18 som hänför sig till utsökning, i utsökningsbalken avsedd verkställighetstvist eller verkställighet i anslutning till utsökning eller till verkställighet av beslut som gäller vårdnad om eller umgängesrätt med barn

5.19 där det är fråga om ett förfarande enligt lagen om företagssanering eller lagen om skuldsanering för privatpersoner, eller om sådan frivillig skuldsanering för jordbruksidkare som avses i landsbygdsnäringslagen

5.20 där det är fråga om huruvida kostnader som förorsakas av ett försäkringsfall som har anmälts av den försäkrade helt eller delvis ska ersättas ur rättsskydds-försäkringen

5.21 som behandlas som grupptalan.

6 Åtgärder efter inträffat försäkringsfall

6.1 Om den försäkrade vill utnyttja försäkringen, ska han eller hon anmäla detta skriftligt till försäkringsbolaget på förhand. Försäkringsbolaget ger då den försäkrade ett skriftligt ersättningsbeslut.

6.2 Den försäkrades ombud ska vara en advokat eller jurist som avlagt juridisk slutexamen.

6.3 Den försäkrade ska i en rättegång och i förlikningsförhandlingar yrka på att motparten ersätter hans eller hennes advokat- och rättegångskostnader i sin helhet. Om den försäkrade inte yrkar på ersättning av motparten för sina kostnader eller om han eller hon helt eller delvis avstår från att yrka på ersättning för dessa, kan den ersättning som ska betalas ur försäkringen nedsättas eller avslås enligt lagen om försäkringsavtal.

6.4 Den försäkrade har inte rätt att på ett sätt som binder försäkringsbolaget medge beloppet av de kostnader som föranletts av skötseln av saken.

7 Ersättningsbestämmelser

7.1 Försäkringsbelopp

7.1.1 Det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet utgör den högsta gränsen för bolagets ersättningskyldighet i varje försäkringsfall.

7.1.2 Maximibeloppet av försäkringsgivarens ersättningskyldighet för kostnader som uppkommit innan en huvudbehandling i en tingsrätt, en session vid en domstolsmedling eller ett skiljeförfarande inleds och kostnader i ett mål eller ärende som har avgjorts utan rättegång är emellertid 50 % av det försäkringsbelopp som antecknats i försäkringsbrevet.

För försäkringar som börjat gälla före 1.4.2019 är maximibeloppet av försäkringsgivarens ersättningskyldighet för kostnader som uppkommit innan en huvudbehandling i en tingsrätt, en session vid en domstolsmedling eller ett skiljeförfarande inleds och kostnader i ett mål eller ärende som har avgjorts utan rättegång dock 10 000 euro.

7.1.3 Om värdet av det tvistiga intresset kan uppskattas i pengar, ersätter försäkringen vid tviste- och ansökningsärenden samt då den försäkrade är målsägande i ett brottmål högst två gånger värdet av det intresse tvisten gäller. Vid uppskattning av värdet av intresset beaktas inte yrkanden på ränte-, parts- eller advokat- och rättegångskostnader. Om föremålet för tvisten är en betalning av återkommande natur, beaktas vid uppskattningen av värdet av intresset högst ett belopp som är tio gånger det tvistiga engångsbeloppet.

7.2 Självrisk

Från de kostnader som ska ersättas avdras den självrisk som anges i försäkringsbrevet.

7.3 Kostnader som ersätts

Ur försäkringen ersätts nödvändiga och skäliga advokat- och rättegångskostnader enligt följande:

7.3.1 I tvistemål och ansökningsärenden

Den försäkrades kostnader för anlitan­de av ombud och bevisning.

Om förutsättningen för att tvisten ska kunna hänskjutas till domstolsprövning är att någon rättshandling har företagits eller att ett beslut fattats av något organ eller vid någon förrättning, ersätts kostnaderna från och med att ärendet har kunnat hänskjutas till behandling i tingsrätten.

7.3.2 Brottmål

7.3.2.1 Som målsägande

De rättegångskostnader som anlitan­de av ombud och bevisningen förorsakar den försäkrade, till den del det i rättegången är fråga om ett annat av den försäkrade framställt privaträttsligt anspråk på grund av brott än ett anspråk som gäller rättegångskostnader.

7.3.2.2 Som svarande

De rättegångskostnader som anlitan­de av ombud och bevisningen förorsakar den försäkrade, om det är fråga om åtal som målsägande driver mot den försäkrade och allmän åklagare har beslutat att inte väcka åtal eller återkallat åtalet.

7.3.3 Gemensamt intresse

Om det i ärendet är fråga om något väsentligen annat än den försäkrades eget intresse eller om den försäkrade i ärendet har ett gemensamt intresse att bevaka med andra än sådana som är försäkrade genom denna försäkring, ersätts ur försäkringen endast den del av kostnaderna som ska anses utgöra den försäkrades andel.

7.4 Ersättnings belopp och hur det beräknas

De kostnader som ska ersättas ur försäkringen fastställs enligt rättsnormerna i rättegångsbalken och i lagen om rättegångskostnader i brottmål med beaktande också av de kostnader som i allmänhet döms ut eller betalas i motsvarande fall. För anlitan­de av ombud betalas ersättning för skäligt arvode för ombudets arbete och nödvändiga kostnader. Vid bedömningen av om arvodet och kostnaderna är skäliga beaktas värdet av det intresse tvisten gäller, ärendets svårighetsgrad och omfattning samt kvaliteten och kvantiteten av det utförda arbetet.

Kostnaderna ersätts dock högst upp till det kostnadsbelopp som den försäkrades motpart har ådömts att betala, såvida inte domstolen på de grunder som framgår av beslutet uttryckligen ansett att den försäkrade själv helt eller delvis ska stå för sina kostnader. Beloppet av de kostnader som

ersätts uppgår dock högst till det ersättningsyrkande som den försäkrade framställt till sin motpart.

7.5 Kostnader som inte ersätts ur försäkringen

Försäkringen ersätter inte

7.5.1 kostnader som förorsakats av åtgärder som vidtagits före försäkringsfallet eller av en preliminär utredning av ett ärende eller av en sådan utredning eller skötsel av ett tvistigt ärende till följd av vilken den försäkrade avstår från sina yrkanden gentemot motparten om detta är motiverat. Som ett avstående från yrkanden anses också en ersättning som erhålls genom överenskommelse och underskri­der försäkringens minsta självrisk.

7.5.2 motpartens rättegångskostnader som enligt dom eller överenskommelse ska betalas av den försäkrade.

Försäkringen ersätter dock motpartens rättegångskostnader som den försäkrade ådömts att betala på samma villkor som den försäkrades egna advokat­kostnader

- om den försäkrade vid rättegången har biträtts av konsumentombudsmannen eller dennes underlydande, och skötseln av den försäkrades ärende har varit viktigt med tanke på tillämpningen av lagen och på konsumenternas allmänna intresse eller
- om den försäkrades motpart huvudsakligen har underlåtit att iakttä konsumenttvistenämndens, Försäkrings­nämndens eller något annat motsvarande organs beslut i saken, när beslutet till sina centrala delar var positivt för den försäkrade.

7.5.3 kostnader som förorsakas av verkställigheten av dom eller beslut

7.5.4 den försäkrades tidsspilla, eget arbete, inkomst- eller förtjänstbortfall, resor eller uppehållskostnader, tilläggs­kostnad på grund av byte av ombud

7.5.5 kostnader för inhämtande av juridiskt expertutlåtande

7.5.6 kostnader som förorsakas av polisanmälan, begäran om undersökning eller förundersökning av brott

7.5.7 skilje- och förlikningsmännens arvoden och kostnader.

7.6 Övriga bestämmelser angående ersättning

7.6.1 Försäkringsbolaget betalar ersättning för den försäkrades advokat- och rättegångskostnader då domstolens avgörande vunnit laga kraft eller då förlikning ingåtts.

Den slutliga ersättningen utbetalas efter att den försäkrade på yrkande av försäkringsbolaget har visat att han eller hon betalat sin självriskandel av kostnaderna.

7.6.2 Om motparten har dömts eller förbundit sig att betala den försäkrades rättegångskostnader, är den försäkrade innan ersättningen betalas skyldig att återbetala de ersättningar han fått eller att överföra sin rätt till ersättningen på försäkringsbolaget upp till det ersättningsbelopp som bolaget har betalat.

8 Utvidgning till skogsbruk

Om skogen är försäkrad med en skogsförsäkring eller skogsbrandförsäkring i Måttskydd, gäller rättsskydds­försäkringen också ärenden som gäller den försäkrade skogslägenheten enligt följande:

8.1 Försäkringen gäller ärenden som hänför sig till ägande eller besittning av den försäkrade skogslägenheten eller ärenden som gäller skogsbruk som bedrivs på lägenheten.

8.2 Försäkrade är också sådana personer som utför oavlönat eller tillfälligt arbete och för vars verksamhet försäkringstagaren är ansvarig i den verksamhet som nämns i denna villkorspunkt.

8.3 Till skillnad från vad som sägs i den begränsande villkorspunkten 5.2, som gäller förvärvsverksamhet, ersätter försäkringen skador som gäller den försäkrades i denna villkorspunkt nämnda verksamhet.

8.4 Till skillnad från vad som sägs i den begränsande villkorspunkten 5.6, som gäller ärenden rörande ägande och besittning av en fastighet, ersätter försäkringen ärenden som hänför sig till en skogslägenhet som i avtalet har försäkrats med en skogs- eller skogsbrandförsäkring.

8.5 Försäkringen ersätter inte ärenden där de kostnader som förorsakas den försäkrade ersätts ur en rättsskydds-försäkring i anslutning till en lantbruksförsäkring eller ur någon annan rättsskyddsförsäkring som försäkringstaga-ren har tecknat.

8.6 I övrigt tillämpas rättsskyddsförsäkringens villkor.

ANSVARSFÖRSÄKRING FÖR HYRESVÅRD

1 De försäkrade och försäkringsobjekt

De försäkrade är försäkringstagaren och de övriga ägarna av bostadslägenhet eller bostadsfastighet som antecknats i försäkringsbrevet.

Försäkringsobjekt är den försäkrades skadeståndsskyldighet som uppstår till följd av ägande, besittning eller förvaltning av bostadsfastighet eller bostadslägenhet som antecknats i försäkringsbrevet.

2 Giltighet

Försäkringen gäller i Finland.

3 Försäkringsfall som ersätts

3.1 Försäkringen ersätter person- och saksador som den försäkrade i egenskap av ägare till en bostadsfastighet eller -lägenhet förorsakar någon annan och för vilka hen enligt gällande rätt är ersättningsansvarig, då ersättningsansvaret grundar sig på en handling eller försummelse under försäkringens giltighetstid.

3.2 Skador som förorsakas av ett barn ersätts även om barnet med hänsyn till sin ålder inte ännu är ersättnings-skyldigt. Till skillnad från vad som sägs i punkt 7 i de allmänna avtalsvillkoren ersätter försäkringen också skador som avsiktligt har vållats av ett barn under 12 år. Försäkringen ersätter emellertid inte skador förorsakade av barn om någon annan är ersättningsansvarig för skadorna.

3.3 Försäkringen ersätter plötsliga skador på sådana konstruktioner eller fast utrustning i en bostadslägenhet som antecknats i försäkringsbrevet och som bolaget har underhållsansvar för enligt lagen om bostadsaktiebolag eller bolagsordningen och som den försäkrade enligt gäl-lande rätt har ersättningsansvar för.

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas den fasta inredningen i en bostadslägenhet som antecknats i försäkringsbrevet. Med fast inredning i en bostadslägenhet avses i enlighet med 4 kap. 2–3 § i lagen om bostadsak-tiebolag (1599/2009) egendom som aktieägaren har underhållsansvar för samt inrednings- och förbättringsar-

beten som gjorts i lägenheten. Försäkringen ersätter inte heller skador som förorsakas av att lägenheten är van-vårdad eller sliten. I undantagsfall ersätts sådan oskadad ytbeläggning och fast inredning som man blir tvungen att bryta upp endast till följd av att en konstruktion eller någon annan del av fastigheten som bolaget har ersättningsans-var för enligt lagen om bostadsaktiebolag eller bolagsord-ningen repareras på grund av en skada som ersätts ur denna försäkring.

4 Skador som inte ersätts

Försäkringen ersätter inte

4.1 skador som förorsakas

- den försäkrade
- en anställd hos den försäkrade eller härmed jämför-bar person till den del som denne är berättigad att få ersättning ur en lagstadgad arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring eller trafikförsäkring
- en juridisk person där de försäkrade har sammanlagt mer än hälften av det bestämmande inflytandet

4.2 skador på egendom som den försäkrade vid tidpunk-ten för handlingen eller försummelsen har eller hade i sin besittning, till låns eller annars i sin disposition, för uppbe-varing eller annars för behandling eller tillsyn

4.3 skador till den del som ersättningsansvaret baserar sig på ett avtal, en garanti eller någon annan förbindelse, om inte ett sådant ersättningsansvar skulle föreligga utan nämnda förbindelse.

4.4 skador som vid byggnads- eller ombyggnadsarbeten förorsakas rörledningar eller kablar, om den försäkra-de inte har anskaffat och som arbetsanvisningar använt kabel- eller rörledningskartor över arbetsplatsen

4.5 skador till följd av en i finsk trafikförsäkringslag beskri-ven trafikskada oberoende av var trafikskadan inträffat

4.6 skador som förorsakas av

- att en registreringspliktig båt, en annan registrerin-gspliktig vattenfarkost eller en mer än 5,5 meter lång segelbåt används
- att en luftfarkost används, då den försäkrade är er-sättningskyldig på grund av att hen äger, innehar eller använder luftfarkosten, utför en uppgift i luftfarkosten eller är arbetsgivare för personer som utför sådana upp-gifter. Försäkringen ersätter emellertid skador för an-vändning av en obemannad luftfarkost som är avsedd för hobby- och idrottsbruk, och som den försäkrade enligt gällande rätt har ersättningsansvar för

4.7 skador som med tiden uppstår till följd av vibrati-on, rök, sot, gas, fukt, vatten, avloppsvatten eller av att vattendrag, grundvattnet eller jordmänen förorenas. En sådan skada ersätts emellertid, om den försäkrade enligt gällande rätt har ersättningsansvar för skadan och skadan är en följd av en tillfällig händelse eller omständighet som förorsakas av ett slumpmässigt fel

4.8 skador till följd av att grundvattennivån förändras

4.9 skador till följd av sprängnings- eller brytningsarbete som utförs med främmande arbetskraft eller för en annan person, eller skador som detta ger upphov till i form av att marken sätter sig eller förskjuts

4.10 skador som förorsakas i anslutning till misshandel, slagsmål eller annan brottslig verksamhet

4.11 böter eller andra liknande påföljder

4.12 skador som orsakas av underhålls-, service- eller reparationsarbete som den försäkrade utfört för bostads- eller fastighetsaktiebolag

4.13 skador som orsakas av svamp-, mögel- eller bakterietillväxt, radon, kreosit eller PAH-föreningar, såsom asbest eller andra inomhusluftproblem som har samband med orenheter i inomhusluften eller skador som orsakas av röta, svampbildning eller förmultning på grund av fukt. Försäkringen ersätter inte heller skador som beror på lukt

4.14 skador som förorsakats av insekter, råttor, möss, sorkar, ekorrar, harar eller kaniner.

5 Särskilda åtgärder vid inträffat försäkringsfall

5.1 Försäkringsbolaget utreder i ett ärende som omfattas av försäkringen om den försäkrade är skadeståndsskyldig, förhandlar med den som yrkar på ersättning och betalar den ersättning som skadan förutsätter.

5.2 Försäkringen ersätter den försäkrade skäligen och nödvändiga kostnader för utredning av skadan, dock inte sådana utredningskostnader som förorsakas den försäkrade som denne enligt punkt 10.1 i försäkringsvillkoren själv är skyldig att betala eller om vilka ingen separat överenskommelse har ingåtts med Pohjola Försäkring.

5.3 Den försäkrade ska bereda bolaget tillfälle att värdera skadans storlek och möjlighet att medverka till en uppgörelse i godo.

Om försäkringsbolaget har meddelat den försäkrade att det inom gränserna för försäkringsbeloppet är redo att träffa en överenskommelse om skadans ersättning med den skadelidande, och den försäkrade inte godkänner detta, är försäkringsbolaget inte skyldigt att ersätta kostnader som uppstår efter detta eller att företa ytterligare utredning.

Om den försäkrade ersätter skadan, kommer överens om ersättning eller godkänner ett krav, binder detta inte bolaget, om inte ersättningsbeloppet och ersättningsgrunden är uppenbart riktiga.

5.4 Om skadestånd yrkas av den försäkrade inför rätta, och detta ska betalas enligt denna försäkring, ska den försäkrade utan dröjsmål underrätta försäkringsbolaget om rättegången. Bolaget sköter rättegången på egen bekostnad och för den försäkrades räkning till den del som den gäller det aktuella skadeståndet.

6 Ersättningsbestämmelser

6.1 Högsta gräns för bolagets ersättningskyldighet är vid varje försäkringsfall det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet.

6.2 Skador som förorsakas genom en och samma händelse eller omständighet betraktas som ett och samma försäkringsfall.

6.3 Vid varje försäkringsfall finns en i försäkringsbrevet antecknad självrisk av skadebeloppet.

6.4 Vid beräkningen av skadebeloppet beaktas bestämmelserna om mervärdesskatt. Om ersättningstagaren enligt lagen om mervärdesskatt har rätt att i sin egen mervärdesbeskattning dra av eller få återbäring på mervärdesskatt som ingår i köpfakturer för varor eller tjänster när fakturorna är orsakade av skadan, avdras mervärdesskatten från ersättningen.

Om avdrags- eller återbäringsrätt gäller för mervärdesskatten i en faktura för anskaffning av egendom eller en del därav, avdras den mervärdesskatt som motsvarar skadebeloppet från ersättningen.

Om försäkringsersättningen ska anses vara sådan inkomst som träder i stället för momspliktig inkomst i näringsverksamhet, utbetalas ersättningen momsfri.

7 Solidariskt ansvar

Om flera personer är skyldiga att solidariskt ersätta samma skada, ersätter försäkringen bara den del av skadan som motsvarar den försäkrades andel som skadevållare eller den fördel som den försäkrade har av försäkringsfallet.

RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING FÖR HYRESVÄRD

1 Försäkringens innehåll

Syftet med försäkringen är att den ska ersätta den försäkrades nödvändiga och skäligen advokat- och rättegångskostnader som förorsakas av att juridisk hjälp anlitas i tvistemål och brottmål som gäller en bostadslägenhet eller en bostadsfastighet antecknats i försäkringsbrevet i försäkringsfall som avses i punkt 4.1.

2 Försäkrade

De försäkrade är försäkringstagaren och de övriga ägarna av bostadslägenhet eller bostadsfastighet som antecknats i försäkringsbrevet.

3 Domstolar och försäkringens giltighetsområde

Den försäkrade kan utnyttja sin försäkring vid försäkringsfall som uppkommer i Finland och som omedelbart kan tas upp till behandling i en tingsrätt i Finland.

Försäkringen ersätter således inte kostnader i ärenden som behandlas av administrativa myndigheter eller specialdomstolar. I besvärinstanser kan försäkringen användas endast om det tillstånd till handläggning eller sökande av ändring som är en förutsättning har beviljats.

4 Försäkringsfall som ersätts

4.1 Definition av försäkringsfall

Med försäkringsfall som försäkringen ersätter avses i tvistemål

- uppkomsten av en tvist. En tvist har uppstått när ett yrkande som specificerats till sin grund och sitt belopp bevisligen och specificerat har bestridits till sin grund eller sitt belopp.

i brottmål

- åtal som väcks när den försäkrade är målsägande.

Försäkringen ersätter försäkringsfall som inträffar under försäkringens giltighetstid.

Begränsning:

Om emellertid försäkringen har varit i kraft under en kortare tid än två år när försäkringsfallet inträffar, ska också de faktorer som yrkandet eller åtalet baserar sig på ha uppstått under försäkringens giltighetstid. Som försäkringens giltighetstid betraktas då den tid som denna försäkring

ensam eller direkt efter och tillsammans med andra upphörda rättsskyddsförsäkringar med motsvarande innehåll fortlöpande har varit i kraft för den försäkrades del. Om försäkringstagaren när ett försäkringsfall inträffar har flera rättsskyddsförsäkringar som är i kraft, räknas emellertid bara den här försäkringens giltighetstid.

Försäkringen gäller även fall som hänför sig till försäljning av en fastighet eller lägenhet, om orsaken till de skador på vilka tvistemålet eller yrkandet grundar sig har uppkommit under denna försäkrings giltighetstid och denna försäkring har varit i kraft oavbrutet i sex månader innan fastigheten eller lägenheten sålts.

4.2 Ett försäkringsfall

Det är fråga om ett och samma försäkringsfall då

- två eller flera personer som är försäkrade genom denna försäkring står på samma sida i ett tviste- eller brottmål, eller
- de försäkrade eller den försäkrade är parter i flera tviste- eller brottmål som grundar sig på samma händelse, omständighet, rättshandling eller rättskränkning eller som grundar sig på samma yrkande eller på ett likadant yrkande även om detta har gjorts på andra grunder.

4.3 Ärendets natur

Ur försäkringen ersätts kostnader som orsakats den försäkrade i tviste- eller brottmål med anknytning till en fastighet eller en lägenhet som nämns i försäkringsbrevet.

Begränsningar

Ur försäkringen betalas inte ersättning för kostnader som den försäkrade förorsakas i ett mål eller ärende

- som hänför sig till konkurs eller utsökning, i lagen om utsökning avsedd exekutionstvist eller verkställande av utsökning
- som gäller egendomstvister eller andra krav som hänför sig till avslutande av parförhållande
- där de som är försäkrade genom denna försäkring är motparter
- där det är fråga om huruvida kostnader som förorsakas av ett försäkringsfall som har anmälts av den försäkrade helt eller delvis ska ersättas ur rättsskydds-försäkringen eller
- som behandlas som gruppövertalning.

5 Ersättningsbestämmelser

5.1 Maximiersättning och självrisk

Den maximiersättning som anges i försäkringsbrevet utgör den högsta gränsen för bolagets ersättningskyldighet i varje försäkringsfall.

Maximibeloppet av försäkringsgivarens ersättningskyldighet för kostnader som uppkommit innan en huvudbehandling i en tingsrätt, en session vid en domstolsmedling eller ett skiljeförfarande inleds och kostnader i ett mål eller ärende som har avgjorts utan rättegång är emellertid 50 % av det försäkringsbelopp som antecknats i försäkringsbrevet.

Om värdet av det tvistiga intresset kan uppskattas i pengar, ersätter försäkringen vid tvisteärenden och då den försäkrade är målsägande i ett brottmål högst två gånger värdet av det intresse tvisten gäller. Vid uppskattning av värdet av intresset beaktas inte yrkanden på ränte-, parts-

eller advokat- och rättegångskostnader. Om föremålet för tvisten är en betalning av återkommande natur, beaktas vid uppskattningen av värdet av intresset högst ett belopp som är tio gånger det tvistiga engångsbeloppet.

Från de kostnader som ska ersättas avdras den självrisk som anges i försäkringsbrevet.

5.2 Framförande av yrkande på kostnadsersättning till den försäkrades motpart

Den försäkrade ska i en rättegång och i förlikningsförhandlingar yrka på full ersättning av motparten för sina advokat- och rättegångskostnader. Om den försäkrade inte yrkar på ersättning av motparten för sina kostnader eller om han eller hon helt eller delvis avstår från att yrka på ersättning för dessa, kan den ersättning som ska betalas ur försäkringen nedsättas eller avslås enligt lagen om försäkringsavtal.

5.3 Förbud mot medgivande av rättegångskostnader

Den försäkrade har inte rätt att på ett sätt som binder bolaget medge beloppet av de kostnader som föranletts av skötseln av ärendet.

5.4 Kostnader som ersätts

Försäkringen ersätter den försäkrades nödvändiga och skäliga kostnader för att den försäkrade anlitar ett eget ombud och för bevisning.

Den försäkrades ombud ska vara en advokat eller jurist som avlagt juridisk slutexamen.

Om förutsättningen för att tvisten ska kunna hänskjutas till domstolsprövning är att någon rättshandling har företagits eller att ett beslut fattats av något organ eller vid någon förrättning, ersätts kostnaderna från och med det att ärendet har kunnat hänskjutas till behandling i tingsrätten.

Begränsningar:

Försäkringen ersätter inte

- kostnader som förorsakats av åtgärder som vidtagits före försäkringsfallet eller av preliminär utredning av ett ärende eller av en sådan utredning eller skötsel av ett tvistigt ärende till följd av vilken den försäkrade avstår från sina yrkanden gentemot motparten även om detta skulle vara helt motiverat
- kostnader för inhämtande av juridiskt expertutlåtande
- kostnader som har förorsakats av anmälan om brott, begäran om undersökning eller av förundersökning i brottmål
- den försäkrades tidsspilla, eget arbete, inkomst- eller förtjänstbortfall, rese- eller uppehållskostnader, tilläggskostnad på grund av byte av ombud
- kostnader som förorsakats av verkställigheten av dom eller beslut
- motpartens advokat- eller rättegångskostnader som enligt dom eller överenskommelse ska betalas av den försäkrade.

5.5 Gemensamt intresse

Om det i ärendet är fråga om något väsentligen annat än den försäkrades eget intresse eller om den försäkrade i ärendet har ett gemensamt intresse att bevaka med andra än sådana som är försäkrade genom denna försäkring, ersätts ur försäkringen endast den del av kostnaderna som ska anses utgöra den försäkrades andel.

5.6 Ersättningens belopp och hur det uträknas

De kostnader som ska ersättas ur försäkringen fastställs enligt rättsnormerna i rättegångsbalken och i lagen om rättegångskostnader i brottmål med beaktande också av de kostnader som i allmänhet döms ut eller betalas i motsvarande fall. Kostnaderna ersätts dock högst upp till det kostnadsbelopp som den försäkrades motpart har ådömts att betala, såvida inte domstolen på de grunder som framgår av beslutet uttryckligen ansett att den försäkrade själv helt eller delvis ska stå för sina kostnader. Beloppet av de kostnader som ersätts uppgår dock högst till det ersättningsyrkande som den försäkrade framställt till sin motpart.

6 Övriga bestämmelser angående ersättning

6.1 Tidpunkt för betalning av ersättning

Försäkringsbolaget betalar ersättning för den försäkrades advokat- och rättegångskostnader då domstolens avgörande vunnit laga kraft eller då förlikning ingåtts.

Den slutliga ersättningen utbetalas efter att den försäkrade på yrkande av försäkringsbolaget har visat att han eller hon betalat sin självriskandel av kostnaderna.

6.2 Återbetalning av rättegångskostnader och överföring av fordran

Om motparten har dömts eller förbundit sig att betala den försäkrades rättegångskostnader, är den försäkrade innan ersättningen betalas skyldig att återbetala de ersättningar han eller hon fått eller att överföra sin rätt till ersättningen på försäkringsbolaget upp till det ersättningsbelopp som bolaget har betalat.

AVBROTTSFÖRSÄKRING FÖR HYRESVÄRD

1 Försäkrade

De försäkrade är försäkringstagaren och de övriga ägarna av bostadslägenhet eller bostadsfastighet som antecknats i försäkringsbrevet.

2 Försäkringsobjekt och giltighet

Försäkringsobjekt är hyresinkomst som hänför sig till en i försäkringsbrevet antecknad, uthyrd bostadslägenhet eller bostadsfastighet. Med hyresinkomst avses det i hyresavtalet angivna hyresbeloppet. Till förlust av hyresintäkter som ersätts ur denna försäkring räknas inte andra separat anmälda avgifter som tas ut av hyresgästen, till exempel hyra för parkeringsplats eller vatten- och elkostnader.

Försäkringen förutsätter att samma försäkringsställe omfattas av en gällande en Mitthem-försäkring i Måttskydd. Om Mitthem-försäkringen upphör, upphör även avbrottsförsäkringen för hyresvärd.

3 Försäkringsfall som ersätts

Ur försäkringen ersätts sådan förlust av hyresinkomst som hänför sig till en i försäkringsbrevet antecknad, uthyrd bostadslägenhet eller bostadsfastighet, som är en direkt följd av ett försäkringsfall som ersätts enligt villkoren för Mitthem-försäkringen i Måttskydd.

Skyddet i Måttskydds Mitthem-försäkring som ersätter försäkringsfallet ska vara giltigt när skadan inträffade.

Ytterligare förutsättning för att ersättning betalas är att hyresgästen enligt lagen är delvis eller helt befriad från hyresbetalningen. Ersättning kan dock betalas utan den ovan nämnda befrielsen från hyresbetalning för sådana brand- och läckageskador som avses i villkorspunkten 6.12 i Måttskyddets Mitthem-försäkring.

4 Säkerhetsföreskrifter

Om en skada enligt försäkringsvillkoren ska ersättas, tillämpas de ovan nämnda säkerhetsföreskrifterna i Måttskyddets försäkringsvillkor.

5 Ersättningsbestämmelser

Om skadan enligt försäkringsvillkoren ska ersättas, tillämpas bestämmelserna i punkterna 5.1–5.4.

5.1 Skadebelopp och ersättning

Skadebeloppet är förlust av hyresinkomst som gäller i försäkringsbrevet antecknad, uthyrd bostadslägenhet eller bostadsfastighet.

Förutsättning för att ersättning betalas är en skada som ska ersättas enligt försäkringsvillkoren i Mitthem-försäkringen i Måttskydd, och som delvis eller helt hindrar uthyrningen av lägenheten. Villkor för att ersättning betalas är att det vid skadepunkten finns ett hyresavtal som gäller tills vidare eller i minst tre månader.

Ersättningsgrunden är den verkliga förlorade hyresinkomsten till följd av avbrottet. Ersättningen räknas per dag och betalas enligt de verkliga dagarna som avbrottet pågår. En månad anses bestå av 30 dagar.

För att ersättning ska betalas förutsätts att försäkringstagaren har överlämnat en utredning om hur länge avbrottet i hyresinkomst har pågått och om beloppet på den verkliga förlusten av hyresinkomst.

5.2 Ansvarstid och ersättningens maximibelopp

Ur försäkringen betalas ersättning för en oavbruten tidsperiod på högst 12 månader till följd av ett försäkringsfall. Vad gäller avbrottsförsäkringen för hyresvärd är högsta gräns vid varje försäkringsfall det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet. Ersättning betalas för den tid som tar att reparera sakskadan tills det att lägenheten är i skick den kan hyras ut. Ur försäkringen ersätts inte förlust av hyresinkomst för tiden det tar att hyra ut lägenheten igen. Vid försening av reparationerna eller inledandet av reparationerna ersätts avbrottsskada endast för den tid som det hade tagit att reparera sakskadan genom att använda effektiva reparationsmetoder.

5.3. Självrisk

Självrisken är 50 % av den månadshyra för en månad som antecknats i försäkringsbrevet.

5.4 Beskattning

Då ersättningsbeloppet räknas beaktas det lagar som reglerar beskattningen.

RESEFÖRSÄKRINGAR

Till Måttskydd kan följande reseförsäkringar väljas

- Pohjola resgodsförsäkring
- reseansvarsförsäkring
- reserättsskydds-försäkring.

I försäkringsbrevet finns alla de försäkringar antecknade som valts för varje enskild försäkrad.

Gemensamma bestämmelser för alla reseförsäkringar

De här bestämmelserna gäller alla reseförsäkringar, dvs. resgodsförsäkringen, reserättsskyddsförsäkringen och reseansvarsförsäkringen.

1 Giltighetsområde

Resgods-, reseansvars- och reserättsskyddsförsäkringarna gäller under utlandsresor och resor i hemlandet överallt i världen.

Med utlandsresa avses en resa som företas utanför Finlands gränser. Resan börjar när den försäkrade avlägsnar sig från sin bostad, arbetsplats, studieplats eller fritidsbostad i Finland och slutar när den försäkrade återvänder till någon av dessa platser. Försäkringsskyddet gäller emellertid inte på ovannämnda platser eller under resor mellan dessa platser. Resande i hemlandet som sker i anslutning till en utlandsresa utgör en del av utlandsresan när resan utan avbrott fortsätter från ovannämnda platser till utlandet eller tillbaka från utlandet.

Med en resa i hemlandet avses en resa i Finland som görs till en plats som fågelvägen ligger minst 50 kilometer från den försäkrades bostad, arbetsplats, studieplats eller fritidsbostad. Resan börjar när den försäkrade avlägsnar sig från sin bostad, arbetsplats, studieplats eller fritidsbostad i Finland och slutar när den försäkrade återvänder till någon av dessa platser. Försäkringsskyddet gäller emellertid inte på ovannämnda platser eller under resor mellan dessa platser.

2 Giltighetstid

Resans tidsmässiga längd inverkar inte på giltighetstiden för resgods-, reseansvars- eller reserättsskyddsförsäkringen.

3 Vistelseortens inverkan på försäkringarnas giltighet

För att den försäkrade ska få ersättning ur en försäkring som tecknats för honom eller henne ska den försäkrade vid tidpunkten för försäkringsfallet de facto samt enligt lagen om hemkommun och systemet för befolkningsuppgifter ha sin stadigvarande hemkommun och vistelseort i Finland. Om det emellertid har avtalats separat om att något av skydden i Pohjola Resenärförsäkring ska förlängas för en viss tid och det har gjorts en anteckning om detta i försäkringsbrevet, tillämpas inte det ovannämnda kravet under förlängningen. Om en och samma försäkrad har en resgods-, en reseansvars- och en reserättsskyddsförsäkring tillämpas inte heller det ovannämnda kravet på dessa försäkringar under den tid den ovannämnda förlängningen av Pohjola Resenärförsäkring är i kraft.

4 Atomskador

Försäkringarna ersätter inte skada som har förorsakats av en i atomansvarighetslagen beskriven atomskada eller av en skada som har förorsakats av ett material, en anordning eller ett vapen som baserar sig på kärnreaktion eller joniserande strålning, oberoende av var atomskadan har inträffat.

5 Tillämpning av de allmänna avtalsvillkoren

De allmänna avtalsvillkoren tillämpas på alla försäkringar.

POHJOLA RESGODSFÖRSÄKRING

1 Försäkringens innehåll

Försäkringen täcker de sakskador som drabbar det försäkrade resgodset under försäkringens giltighetstid.

2 Försäkrade

Försäkrade är försäkringstagaren och de personer som stadigvarande bor i samma hushåll, om inte annat antecknats i försäkringsbrevet.

Försäkrade är dessutom försäkringstagarens eller en i samma hushåll permanent boende makes eller sambos under 18-åriga barn och barnbarn som är med på resan. Nämnda barn och barnbarn är försäkrade, även om de inte bor i samma hushåll som försäkringstagaren.

3 Försäkrad egendom

Med resgods avses egendom som den försäkrade tagit med på resan eller skaffat under resan. Resgodset är försäkrat sammanlagt upp till det försäkringsbelopp som nämns i försäkringsbrevet.

Betalningsmedel och värdepapper utgör resgods upp till 100 euro då den försäkrade bär dem med sig och upp till 500 euro då de förvaras i ett låst förvaringsfack.

Begränsningar:

Resgods avser inte

- motordrivna fordon, husvagnar och andra släpvagnar, vatten- eller luftfarkoster, ej heller delar av och tillbehör till dessa med undantag av nycklar till motordrivna fordon. Försäkrad egendom är dock obemannade luftfartyg avsedda för hobby- och sportbruk.
- segelbräddor jämte segel
- handelsvaror, varuprover, reklammaterial, fotografier och ritningar
- förvärvsarbetsredskap och inte heller filer och program i datateknisk utrustning
- manuskript, samlingar och delar av dem
- flyttgod och separata fraktgodstransporter
- djur och växter.

4 Försäkringsfall som ersätts

4.1 Försäkringen ersätter direkta sakskador som under försäkringens giltighetstid förorsakas av en plötslig oförutsedd händelse.

4.2 Oberoende av försäkringsbeloppet ersätts

- skäligen kostnader för efterforskning av förkommet resgods om detta lämnats för förvaring på ett hotell, hos ett transport- eller trafikföretag, en researrangör eller motsvarande
- skäligen kostnader som den försäkrade förorsakas på grund av avvärjande eller begränsande av en inträffad eller omedelbart hotande skada som omfattas av försäkringen

- kostnader för anskaffning av nödvändighetsartiklar, då resgods som inlämnats för transport försenas minst två timmar från att den försäkrade anlänt till målet för utresan. I ersättning betalas högst 100 euro för varje påbörjat dygn, dock sammanlagt högst 400 euro per försäkrad.
- rese-, inkvarterings- och telefonkostnader som uppkommit till följd av stöld av resebiljetter, visum eller pass under resa upp till sammanlagt 200 euro.

5 Skador som inte ersätts

Försäkringen ersätter inte

- 5.1** skador som förorsakats av att betalningsmedel och värdepapper förkommit eller kvarglömts
- 5.2** skador som förorsakats av sedvanlig användning av ett föremål, bristfälligt emballage, slitage, skavning, repning, korrosion eller ett motsvarande småningom fortskridande fenomen
- 5.3** skador som förorsakats av myndighetsåtgärder
- 5.4** skador som ersätts på basis av någon speciallag, garanti eller annan försäkring
- 5.5** skador på sportredskap eller sportutrustning eller ett fjärrstyrt modellplan och fjärrstyrt hobbyredskap i samband med att dessa används för avsett ändamål
- 5.6** skador som förorsakats av att värdeföremål som lämnats i motorfordon, släpvagnar, båtar eller i ett yttre bagageutrymme i ett fordon eller en släpvagn, i bagageväskor på ett fordon eller en cykel eller i ett tält har stulits
- 5.7** stöld av optiska eller elektroniska anordningar och eldrivna verktyg som lämnats i släpvagnar, i ett yttre bagageutrymme, i ett fordon eller en släpvagn, i bagageväskor på fordon eller cykel eller i tält. Denna begränsning gäller emellertid inte stöld av optiska eller elektroniska anordningar eller eldrivna verktyg ur husvagnar
- 5.8** skador som beror på att egendom förkommit eller kvarglömts.

Med värdeföremål avses bland annat smycken, klockor, föremål på ädelmetall, pälsverk, värdefulla samlingar och konstverk.

Försäkringen ersätter emellertid upp till 150 euro för skador till följd av att annat resgods än betalningsmedel och värdepapper förkommit eller kvarglömts, förutsatt att tidpunkten och platsen samt omständigheterna för händelsen fastställs och att skadan omedelbart har konstaterats under resan på platsen för händelsen och att den då bevisligen har anmälts till en utomstående. Resgods som lämnats i förvar hos researrangören eller motsvarande och förkommer ersätts till fullo, dock högst upp till försäkringsbeloppet.

6 Säkerhetsföreskrifter och ersättningsbestämmelser

Om en skada enligt försäkringsvillkoren är ersättningsgill, tillämpas punkterna 1, 3 och 6 i säkerhetsföreskrifterna för försäkringar för hemmet och lösöret på försäkringen. På resgods försäkringen tillämpas inte de ersättningsbestämmelser som gäller underförsäkring. I övrigt beräknas ersättningen enligt ersättningsbestämmelserna för skadeförsäkringar.

RESEANSVARSFÖRSÄKRING

På reseansvarsförsäkringen tillämpas de gemensamma bestämmelserna för reseförsäkringarna och i övrigt villkoren för ansvarsförsäkring med följande undantag.

1 Försäkrade

Försäkrade är försäkringstagaren och de personer som stadigvarande bor i samma hushåll, om inte annat antecknats i försäkringsbrevet.

Försäkrade är dessutom försäkringstagarens eller en i samma hushåll permanent boende makes eller sambos under 18-åriga barn och barnbarn som är med på resan. Nämda barn och barnbarn är försäkrade, även om de inte bor i samma hushåll som försäkringstagaren.

2 Ersättningsgilla försäkringsfall

I motsats till vad som sägs i punkt 4.2 i villkoren för ansvarsförsäkringen omfattar försäkringen den skadeståndsskyldighet som åläggs den försäkrade vid skador som hen plötsligt förorsakar en cykel, sparkbräde, moped, skoter, snöskoter, fyrhjuling, hoverboard, vattenskotter eller en motsvarande vattenfarkost som han tillfälligt hyrt. Under samma förutsättningar ersätts skador på skidor, stavar eller snöbrädor som hyrts för en tid av högst 14 dygn utomlands.

Begränsning:

I sådana fall ersätts skadorna upp till högst 500 euro.

RESERÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING

1 Försäkringens innehåll

Syftet med försäkringen är att den ska ersätta den försäkrades nödvändiga och skäligen advokat- och rättegångskostnader som förorsakas av att juridisk hjälp anlitas i tvistemål och brottmål och som gäller försäkringsfall som avses i punkt 4.1.

Försäkringen gäller ärenden som hänför sig till den försäkrades privatliv och där den försäkrade är part i sin egenskap av resenär.

2 Försäkrade

Försäkrade är försäkringstagaren och de personer som stadigvarande bor i samma hushåll, om inte annat antecknats i försäkringsbrevet.

Försäkrade är dessutom försäkringstagarens eller en i samma hushåll permanent boende makes eller sambos under 18-åriga barn och barnbarn som är med på resan. Nämda barn och barnbarn är försäkrade, även om de inte bor i samma hushåll som försäkringstagaren.

3 Domstolar

Den försäkrade kan utnyttja sin försäkring i ärenden som omedelbart kan tas upp till behandling i en tingsrätt i Finland eller i en motsvarande utländsk domstol.

Försäkringen ersätter således inte kostnader i ärenden som behandlas av administrativa myndigheter eller specialdomstolar. I besvärinstanser kan försäkringen användas endast om det tillstånd till handläggning eller sökande av ändring som är en förutsättning har beviljats.

4 Försäkringsfall som ersätts

4.1 Definition av försäkringsfall

Försäkringen ersätter försäkringsfall som inträffar under försäkringens giltighetstid. Försäkringsfallet har inträffat under försäkringens giltighetstid om det i ärendet framförda yrkandet eller åtalet baserar sig på en händelse, omständighet, rättshandling eller rättskränkning som har uppkommit under försäkringens giltighetstid.

Twistemål:

Det i ärendet framförda yrkandet ska vara bestridat. En tvist har uppstått när ett yrkande som specificerats till sin grund och sitt belopp bevisligen och specificerat har bestridits till sin grund eller sitt belopp.

Brottmål:

- då målet blivit anhängigt i domstol

4.2 Ett försäkringsfall

Det är fråga om ett och samma försäkringsfall då den försäkrade är part i flera tvistemål eller brottmål som grundar sig på samma händelse, omständighet, rättshandling eller rättskränkning eller som grundar sig på samma yrkande eller på ett likadant yrkande även om detta har gjorts på andra grunder.

4.3 Ärendets natur

Försäkringen ersätter kostnader som förorsakas den försäkrade i ärenden som gäller

1. en personskada som drabbat den försäkrade under en resa,
2. den försäkrades egendom som försäkrats med en resgodsförsäkring,
3. logi-, transport- eller andra för resenärer sedvanliga tjänster som den försäkrade utnyttjat under sin resa,
4. ett åtal som drivs mot den försäkrade på annan grund än en gärning som påstås ha begåtts avsiktligt eller genom grovt vållande eller
5. ett skadeståndskrav som framförts till den försäkrade och som baserar sig på något annat än en gärning som begåtts avsiktligt eller genom grov oaktsamhet.

5 Ersättningsbestämmelser

5.1 Maximiersättning och självrisk

Den maximiersättning som anges i försäkringsbrevet utgör den högsta gränsen för bolagets ersättningsskyldighet i varje försäkringsfall. Om värdet av det tvistiga intresset kan uppskattas i pengar, ersätter försäkringen vid tvisteärenden och då den försäkrade är målsägande i ett brottmål högst tre gånger värdet av det intresse tvisten gäller. Vid uppskattning av värdet av intresset beaktas inte yrkanden på ränte-, parts- eller advokat- och rättegångskostnader. Om föremålet för tvisten är en betalning av återkommande natur, beaktas vid uppskattningen av värdet av intresset högst ett belopp som är tio gånger det tvistiga engångsbeloppet.

Från de kostnader som ska ersättas avdras den självrisk som anges i försäkringsbrevet.

5.2 Framförande av yrkande på kostnadsersättning till den försäkrades motpart

Den försäkrade ska i en rättegång och i förlikningsför-

handlingar yrka på full ersättning av motparten för sina advokat- och rättegångskostnader. Om den försäkrade inte yrkar på ersättning av motparten för sina kostnader eller om han eller hon helt eller delvis avstår från att yrka på ersättning för dessa, kan den ersättning som ska betalas ur försäkringen nedsättas eller avslås.

5.3 Förbud mot medgivande av rättegångskostnader

Den försäkrade har inte rätt att på ett sätt som binder bolaget medge beloppet av de kostnader som föranletts av skötseln av ärendet.

5.4 Kostnader som ersätts

Försäkringen ersätter den försäkrades nödvändiga och skäligen kostnader för att den försäkrade anlitar ett eget ombud och för bevisning.

Den försäkrades ombud ska vara en advokat eller jurist som avlagt juridisk slutexamen.

Om förutsättningen för att tvisten ska kunna hänskjutas till domstolsprövning är att någon rättshandling har företagits eller att ett beslut har fattats av något organ eller vid någon förrättning, ersätts kostnaderna från det att denna förutsättning har uppfyllts.

Begränsningar:

Försäkringen ersätter inte

5.4.1 kostnader som förorsakats av åtgärder som vidtagits före försäkringsfallet eller av preliminär utredning av ett ärende eller av en sådan utredning eller skötsel av ett tvistigt ärende till följd av vilken den försäkrade avstår från sina yrkanden gentemot motparten även om detta skulle vara helt motiverat

5.4.2 kostnader för inhämtande av juridiskt expertutlåtande

5.4.3 kostnader som har förorsakats av polisanmälan, begäran om undersökning eller av förundersökning i brottmål

5.4.4 den försäkrades tidsspillan, eget arbete, inkomst- eller förtjänstbortfall, rese- eller uppehållskostnader, tilläggskostnad på grund av byte av ombud

5.4.5 kostnader som förorsakas av verkställigheten av dom eller beslut

5.4.6 motpartens advokat- eller rättegångskostnader som enligt dom eller överenskommelse ska betalas av den försäkrade.

5.5 Gemensamt intresse

Om det i ärendet är fråga om något väsentligen annat än den försäkrades eget intresse eller om den försäkrade i ärendet har ett gemensamt intresse att bevaka med andra än sådana som är försäkrade genom denna försäkring, ersätts ur försäkringen endast den del av kostnaderna som ska anses utgöra den försäkrades andel.

5.6 Ersättnings belopp och hur det uträknas

De kostnader som ska ersättas ur försäkringen fastställs enligt rättsnormerna i rättegångsbalken och i lagen om rättegångskostnader i brottmål med beaktande också av de kostnader som i allmänhet döms ut eller betalas i motsvarande fall. Kostnaderna ersätts dock högst upp till det kostnadsbelopp som den försäkrades motpart har ådömts att betala, såvida inte domstolen på de grunder som framgår av beslutet uttryckligen ansett att den försäkrade själv helt eller delvis ska stå för sina kostnader. Beloppet av de

kostnader som ersätts uppgår dock högst till det ersättningsyrkande som den försäkrade framställt till sin motpart. Vid fastställande av de kostnader som ska ersättas vid ett mål eller ärende som handläggs utomlands beaktas även ifrågasvarande lands lagstiftning och praxis för kostnadsersättning samt arvodesgrunderna för ombud.

6 Övriga bestämmelser angående ersättning

6.1 Tidpunkt för betalning av ersättning

Försäkringsbolaget betalar ersättning för den försäkrades advokat- och rättegångskostnader då domstolens avgörande vunnit laga kraft eller då förlikning ingåtts.

Den slutliga ersättningen utbetalas efter att den försäkrade på yrkande av försäkringsbolaget har visat att han eller hon betalat sin självriskandel av kostnaderna.

6.2 Återbetalning av rättegångskostnader och överföring av fordran

Om motparten har dömts eller förbundit sig att betala den försäkrades rättegångskostnader, är den försäkrade innan ersättningen betalas skyldig att återbetala de ersättningar han eller hon fått eller att överföra sin rätt till ersättningen på försäkringsbolaget upp till det ersättningsbelopp som bolaget har betalat.

ALLMÄNNA AVTALSVILLKOR

De allmänna avtalsvillkoren tillämpas på alla försäkringar som ingår i försäkringsavtalet.

De allmänna avtalsvillkoren innehåller väsentliga stadganden ur lagen om försäkringsavtal (543/94). Paragraferna inom parentes hänvisar till de aktuella paragraferna i lagen om försäkringsavtal. På det här försäkringsavtalet tillämpas emellertid också sådana stadganden i lagen om försäkringsavtal som inte återges i de här allmänna avtalsvillkoren. Till den del som de här allmänna avtalsvillkoren avviker från de dispositiva bestämmelserna i lagen om försäkringsavtal tillämpas på försäkringsavtalet dessa allmänna avtalsvillkor.

1 Begrepp (2 § och 6 §)

Försäkringstagare är den som ingått ett försäkringsavtal med försäkringsgivaren.

Försäkringsgivare för livförsäkringar är OP-Livförsäkrings Ab. För andra försäkringar är försäkringsgivaren Pohjola Försäkring Ab. I dessa villkor används benämningen försäkringsbolaget för försäkringsgivarna. I försäkringsbrevet anges avtalets försäkringsgivare.

Den försäkrade är den som är föremålet för en personförsäkring eller den till förmån för vilken en skadeförsäkring gäller.

Försäkringsperiod är den för försäkringen avtalade giltighetstiden, vilken antecknats i försäkringsbrevet. Ett försäkringsavtal fortsätter en avtalad försäkringsperiod i sänder, om inte någondera avtalsparten säger upp avtalet.

Premieperiod är den period för vilken premie enligt överenskommelse ska betalas regelbundet.

Försäkringsfall är den händelse till följd av vilken ersättning betalas ur försäkringen.

Med **skadeförsäkring** avses en försäkring som tecknas för ersättning av en förlust som förorsakas av en sakskada, en skadeståndsskyldighet eller någon annan förmögenhetskada.

Med en **personförsäkring** avses en försäkring som gäller fysiska personer.

Med en **gruppförsäkring** avses en försäkring där de försäkrade är medlemmarna i en grupp som nämns i försäkringsavtalet och där försäkringstagaren betalar hela premien.

2 Information som ska lämnas innan försäkringsavtalet ingås

2.1 Försäkringstagarens och den försäkrades upplysningsplikt (22 §)

Försäkringstagaren och den försäkrade ska innan försäkringen beviljas ge korrekta och fullständiga svar på försäkringsbolagets frågor, vilka kan ha betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar. Försäkringstagaren och den försäkrade ska dessutom under försäkringsperioden utan obefogat dröjsmål korrigera upplysningar som de lämnat försäkringsbolaget och som de konstaterat vara oriktiga eller bristfälliga.

2.2 Åsidosättande av upplysningsplikten vid skadeförsäkring (23 §, 34 §)

Om försäkringstagaren eller den försäkrade vid uppfyllandet av sin upplysningsplikt har förfarit svikligt, är försäkringsavtalet inte bindande för försäkringsbolaget. Försäkringsbolaget har rätt att behålla de betalda premierna också om försäkringen förfaller.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligt eller av oaksamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin upplysningsplikt vid skadeförsäkring, kan ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas vilken betydelse den omständighet, som den av försäkringstagaren eller den försäkrade lämnade oriktiga eller bristfälliga uppgiften gällt, har haft för uppkomsten av skadan. Därtill ska beaktas försäkringstagarens och den försäkrades eventuella uppsåt eller arten av hans oaksamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning nedsätts. Mindre avvikelser mellan den uppgift som getts och en fullständig uppgift ger dock inte rätt till nedsättning av försäkringsersättningen.

Exempelvis ska i bilförsäkringen som fordonets innehavare anges den faktiska användaren av försäkringsobjektet och som ägare eller innehavare av fordonet får inte anmälas en person som inte motsvarar verkligheten (s.k. bulvan).

2.3 Åsidosättande av upplysningsplikten vid personförsäkring (24 §)

Om försäkringstagaren eller den försäkrade vid uppfyllandet av sin upplysningsplikt har förfarit svikligt, är försäkrin-

gsavtalet inte bindande för försäkringsbolaget. Försäkringsbolaget har rätt att behålla de betalda premierna också om försäkringen förfaller.

Försäkringsbolaget är fritt från ansvar, om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsätligen eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin upplysningsplikt vid personförsäkring och försäkringsbolaget inte överhuvudtaget skulle ha beviljat försäkring om det hade fått korrekta och fullständiga svar. Om försäkringsbolaget skulle ha beviljat försäkring men endast mot högre premie eller annars på andra villkor än de avtalade, begränsas försäkringsbolagets ansvar till vad som motsvarar den avtalade premien eller de villkor enligt vilka försäkringen skulle ha beviljats.

Om de ovan nämnda påföljderna av åsidosättande av upplysningsplikten skulle leda till uppenbar oskälighet för försäkringstagaren eller någon annan som är berättigad till försäkringsersättning kan påföljderna jämkas.

3 Inträdandet av försäkringsbolagets ansvar och försäkringsavtalets giltighet

3.1 När försäkringsbolagets ansvar inträder (11 §)

Försäkringsbolagets ansvar inträder när försäkringsbolaget eller försäkringstagaren ger eller sänder ett antagande svar på den andra avtalspartens anbud, om ingen annan tidpunkt har avtalats enskilt med försäkringstagaren.

Förutsättningen för att försäkringsbolagets ansvar ska inträda är att premien för försäkringsperioden är betald

- alltid då det är fråga om en Sportskyddsförsäkring eller en tidsbestämd reseförsäkring,
- om försäkringsbolaget uppställt som villkor för att en fortgående reseförsäkring ska träda i kraft att premien för den första försäkringsperioden är betald eller
- om det finns särskild anledning, till exempel att försäkringstagaren tidigare har försummat att betala premier.

En anteckning om betalningsförutsättningen ska göras på premiefakturan.

3.2 Grunder för beviljande av försäkring

Premien och de övriga avtalsvillkoren bestäms på grundval av försäkringsavtalets huvudförfalldag. Om en ny försäkring ansluts till avtalet, bestäms premien och de övriga avtalsvillkoren för den nya försäkringen på grundval av den nya försäkringens begynnelsestidpunkt.

Vid personförsäkring bedöms den försäkrades hälsotillstånd och räknas hans ålder enligt hälsotillståndet och åldern vid den tidpunkt då ansökningshandlingarna lämnades in eller sändes till försäkringsbolaget. Försäkringsbolaget avslår inte en ansökan om personförsäkring på den grunden att ett försäkringsfall har inträffat eller att hälsotillståndet hos den person, för vilken försäkring söks, har försämrats efter det att ansökningshandlingarna lämnats in eller sänts till försäkringsbolaget.

3.3 Försäkringsavtalets giltighet (16 § och 17§)

Ett försäkringsavtal för en skadeförsäkring gäller efter den första försäkringsperiodens utgång för en avtalad försäkringsperiod i sänder, om inte försäkringstagaren eller försäkringsbolaget säger upp avtalet.

Ett försäkringsavtal för en personförsäkring gäller efter den första premieperiodens utgång för en avtalad premieperiod i sänder, om inte försäkringstagaren eller försäkringsbolaget säger upp avtalet. Denna uppsägningsrätt har försäkringsbolaget dock inte vid livförsäkring eller invaliditetsförsäkring på vilka tillämpas försäkringsvillkoren för Försäkringar som tagits bort från försäljning.

Försäkringsavtalet kan upphöra att gälla också av andra orsaker, vilka nämns senare i punkterna 4.2 och 14.

En försäkring kan också vara tidsbestämd, varvid den gäller under en avtalad försäkringsperiod. Försäkringen kan dock upphöra under försäkringsperioden av de orsaker som nämns senare i punkterna 4.2 och 14.

Om vid en tidsbestämd reseförsäkring returresan till hemlandet försenas av orsaker som är oberoende av den försäkrade, förlängs försäkringens giltighetstid med 48 timmar.

Den Krisskyddsförsäkring som kan tecknas i anslutning till trafikförsäkringen är i kraft högst lika länge som den trafikförsäkring som utgör försäkringens grunddel.

4 Försäkringspremie

4.1 Premiebetalning (38 §)

Premien ska betalas inom en månad efter det att försäkringsbolaget sänder en premiefaktura till försäkringstagaren eller uppgift om förfalldagen för betalningen.

Alla premier som hör till försäkringsavtalet sammanslås till en premie som faktureras i en eller flera poster i enlighet med avtalet. Om en premie som är en följd av en ändring i avtalet inte sammanslagits med de tidigare överenskomna posterna, faktureras denna premie separat. En premie som har betalats till ett försäkringsavtal fördelas mellan alla de försäkringar som ingår i avtalet i det förhållande som betalningen och debiteringen utvisar så att alla fortlöpande försäkringar gäller till samma datum.

Om försäkringstagarens betalning inte täcker försäkringsbolagets alla premiefordringar, har försäkringstagaren rätt att bestämma vilka premiefordringar som ska avkortas med det belopp han betalar. Försäkringstagarens betalning används dock i första hand i enlighet med referensuppgifterna på fakturan, om inte försäkringstagaren i samband med betalningen skriftligen har meddelat något annat.

4.2 Dröjsmål med premien (39 §)

Om försäkringstagaren helt eller delvis har försummat att betala premien inom den tid som nämns i punkt 4.1, har försäkringsbolaget rätt att säga upp hela försäkringsavtalet att upphöra 14 dagar efter det att uppsägningsmeddelandet avsänts. Ett försäkringsbolag som anges i punkt 1 kan också säga upp försäkringsavtalet för ett annat försäkringsbolags del.

Om försäkringstagaren betalar hela premien före uppsägningstidens utgång, upphör försäkringen likväl inte när uppsägningstiden löper ut. Försäkringsbolaget ska nämna om denna möjlighet i uppsägningsmeddelandet.

Om försummelsen att betala premien har berott på att försäkringstagaren råkat i betalningssvårigheter på grund av sjukdom eller arbetslöshet eller av någon annan särskild orsak, huvudsakligen utan egen förskyllan, upphör försäkringen trots uppsägningen först 14 dagar efter det att hindret bortfallit. Försäkringen upphör dock senast tre månader efter uppsägningstidens utgång. I meddelandet om uppsägning ska försäkringsbolaget också nämna om

den möjligheten att försäkringen kan fortsätta att gälla som tidsbestämd. Försäkringstagaren ska senast inom uppsägningstiden skriftligen meddela försäkringsbolaget om betalningssvårigheterna.

Om premien inte betalas inom den ovan i punkt 4.1 avsedda utsatta tiden, ska för dröjsmålstiden betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Försäkringsbolaget har rätt till ersättning enligt lagen om indrivning av fordringar för kostnader som indrivning av premien har förorsakat. Om premier drivs in på rättslig väg, har försäkringsbolaget även rätt till lagstadgade rättsgångsavgifter och rättegångskostnader.

Försäkringsbolaget kan överföra indrivningen av sin fordran till tredje part.

4.3 Minimipremie

Den premie inklusive skatter som debiteras för en försäkringsperiod motsvarar alltid minst den minimipremie som särskilt har fastställts i försäkringsbrevet eller produktguiden för varje försäkringsgren.

Med försäkringsperiod avses en tidsperiod på högst ett år, under vilken försäkringen enligt avtalet är i kraft en period åt gången.

4.4 Återbetalning av premie när avtalet upphör (45 §)

Om försäkringen upphör före avtalad tidpunkt, har försäkringsbolaget rätt till premie endast för den tid under vilken bolagets ansvar varit i kraft. Återstoden av den redan betalda premien ska återbetalas till försäkringstagaren.

Vid beräkning av den premie som ska återbetalas räknas giltighetstiden i dagar enligt den försäkringsperiod som premien avser.

Årspremien för försäkringar med åretruntpremiesättning fördelas på de olika månaderna enligt risk och då försäkringen upphör återbetalas återstoden av premien för den försäkringsperiod som redan betalats.

Premie återbetalas dock inte i sådana fall som nämns nedan i denna punkt eller om försäkringstagaren eller den försäkrade förfarit svikligt i sådana fall som avses i punkt 2.2 eller 2.3. Premien återbetalas dock inte separat, om den premie som ska återbetalas är mindre än det eurobelopp som anges i lagen om försäkringsavtal.

Premien för den första försäkrings- eller premieperioden är emellertid alltid minst den minimipremie som fastställts i försäkringsbrevet eller produktguiden i de försäkringar, där skaderisken eller skötselkostnaderna för försäkringen är som störst i början av försäkringens giltighetstid. Även för de perioder som följer på den första försäkrings- eller premieperioden kan en minimipremie som motsvarar skötselkostnaderna för försäkringen tas ut.

4.5 Kvittning mot premie som ska återbetalas

Försäkringsbolaget kan dra av obetalda förfallna premier och andra förfallna fordringar hos försäkringsbolaget från en premie som ska återbetalas. För Måttskydds-försäkringar kan dessutom göras en kvittning för alla de försäkringsbolags del som kan vara försäkringsgivare i Måttskyddsavtalet.

5 Försäkringstagarens upplysningsplikt vid fareökning (26 §, 27 § och 34 §)

5.1 Fareökning vid skadeförsäkring

Försäkringstagaren ska meddela försäkringsbolaget, om det i de förhållanden som uppgavs när försäkringsavtalet ingicks eller i de omständigheter som antecknats i försäkringsbrevet skett en sådan förändring som innebär en väsentlig fareökning och som försäkringsgivaren inte kan anses ha beaktat när försäkringsavtalet ingicks. Försäkringstagaren ska underrätta försäkringsbolaget om en sådan förändring senast en månad efter det att han erhållit det första årsmeddelandet efter förändringen. Försäkringsbolaget ska påminna försäkringstagaren om denna skyldighet i årsmeddelandet.

Fareökande förändringar är till exempel att försäkringsobjektet repareras, ändras eller utvidgas, att användningen av försäkringsobjektet ändras, att det överläts för användning till någon annan än de försäkrade för en längre fortlöpande period än tre månader eller att det flyttas till utrymmen som inte är hemliknande.

Ändringar som ökar risken för fordonsförsäkringar kan vara exempelvis att fordonets användningsändamål ändras till tillståndspliktig användning eller att det används för uthyrning, att fordonets hemort ändras eller att fordonet huvudsakligen används utomlands eller att motorn får ökad effekt eller att den byts mot en större.

För yrkesansvarsförsäkringens del kan fareökande förändringar vara exempelvis att verksamhetens art eller omfattning ändras.

För hästförsäkringens del kan fareökande förändringar vara exempelvis att en häst som uppgivits användas för avelsbruk tas i tävlingsbruk.

För båt-försäkringens del kan fareökande förändringar vara exempelvis en ändring av båtens användningsändamål för yrkesbruk eller för uthyrning, ändring av båtens konstruktion för tävlingsändamål eller ökning av båtens motoreffekt med över 20 % jämfört med den effekt som angetts i försäkringsavtalet.

Om försäkringstagaren vid skadeförsäkring uppsåtligt eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har underlåtit att anmäla om fareökningen, kan ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas, vilken betydelse den förändrade omständighet som ökade faran har haft för uppkomsten av skadan. Därtill ska beaktas eventuellt uppsåt hos försäkringstagaren eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning nedsätts. Mindre avvikelser mellan den uppgift som getts och en fullständig uppgift ger dock inte rätt till nedsättning av försäkringsersättningen.

5.2 Fareökning vid personförsäkring

Försäkringstagaren ska meddela försäkringsbolaget, om det i de omständigheter som uppgavs när försäkringsavtalet ingicks och som är av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar, har skett förändringar som innebär fareökning, t.ex. ifråga om den försäkrades yrke, fritidsintressen eller boningsort, eller om annat försäkringsgsskydd upphört. En fareökande förändring kan också till exempel vara att den försäkrade fortlöpande vistas utomlands i mer än ett år. Försäkringstagaren ska underätta försäkringsbolaget om en sådan förändring senast en månad efter det att han erhållit det första årsmeddelandet efter förändringen. Om förändring i hälsotillståndet behöver inte meddelas. Försäkringsbolaget ska påminna försäkringstagaren om denna skyldighet i årsmeddelandet.

Om försäkringstagaren vid personförsäkring uppsåtligt eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har underlåtit att meddela riskökningen, och försäkringsbolaget på grund av de förändrade omständigheterna inte skulle ha hållit försäkringen i kraft, är försäkringsbolaget fritt från ansvar. Om försäkringsbolaget emellertid hade fortsatt försäkringen men endast mot högre premie eller annars på andra villkor, begränsar sig försäkringsbolagets ansvar till vad som hade motsvarat premien eller de villkor, enligt vilka försäkringen skulle ha fortsatt.

Om de ovan nämnda påföljderna av åsidosättande av upplysningsplikten skulle leda till uppenbar oskälighet för försäkringstagaren eller någon annan som är berättigad till försäkringsersättning kan påföljderna jämkas.

6 Skyldighet att förhindra och begränsa uppkomst av skada vid skadeförsäkring

6.1 Skyldighet att iaktta säkerhetsföreskrifter (31 § och 34 §)

Den försäkrade ska iaktta de säkerhetsföreskrifter som ingår i försäkringsbrevet eller försäkringsvillkoren eller i övrigt har givits skriftligen. Om den försäkrade uppsåtligt eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har underlåtit att iaktta säkerhetsföreskrifterna, kan ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas vilken betydelse åsidosättandet av säkerhetsföreskrifterna har haft för uppkomsten av skadan. Därtill ska beaktas eventuellt uppsåt hos den försäkrade eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

6.2 Skyldighet att avvärja och begränsa en skada (räddningsplikt) (32 §, 34 § och 61 §)

När ett försäkringsfall inträffar eller är omedelbart hotande ska den försäkrade efter förmåga vidta åtgärder för att avvärja och begränsa skadan. Om skadan förorsakats av en utomstående, ska den försäkrade vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bevaka försäkringsbolagets rätt gentemot skadevållaren. Den försäkrade ska till exempel försöka klarlägga skadevållarens identitet. Om skadan har förorsakats genom straffbar gärning, ska den försäkrade ofördröjligen meddela polismyndigheterna detta och i domstol kräva straff för brottsförövarna, om försäkringsbolagets fördel så kräver. Den försäkrade ska även i övrigt iaktta de föreskrifter som försäkringsbolaget utfärdat för att avvärja och begränsa en skada.

Ifråga om fordonsförsäkringar ska den försäkrade omedelbart anmäla en brand-, stöld- eller skadegörelseskada samt en sammanstötning med ett annat hjortdjur än en ren till polismyndigheten på skadeorten. Den försäkrade ska också meddela polismyndigheterna i Finland om ett fordon stulits eller förkommit utomlands. Om försäkringsbolaget så kräver, ska polisundersökning företas även annars och protokollet över undersökningen tillställas försäkringsbolaget.

Om fordonets nycklar eller motsvarande utrustning, såsom nyckelkort, som behövs för att starta ett fordon förkommer ska startspärren utan dröjsmål omkodas så att de nycklar som förkommit inte kan användas för att starta fordonet. Innan omkodningen utförs ska fordonet låsas med en mekanisk låsningsutrustning, som inte kan öppnas med den fordonsnyckel som förkommit.

Försäkringsbolaget ersätter skäligen kostnader för uppfyllande av ovan nämnda räddningsplikt även om försäkringsbeloppet därigenom skulle överskridas.

Om den försäkrade uppsåtligt eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin ovan avsedda räddningsplikt, kan ersättningen till honom nedsättas eller hans krav på ersättning avslås. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas vilken betydelse åsidosättandet har haft för uppkomsten av skadan. Därtill ska beaktas eventuellt uppsåt hos den försäkrade eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

6.3 Underlåtelse att iaktta säkerhetsföreskrifter och åsidosättande av räddningsplikten (31 § och 32 §)

Vid ansvarsförsäkring nedsätts inte ersättningen eller avslås inte kravet på ersättning på grund av den försäkrades oaktsamhet.

Om den försäkrade emellertid har underlåtit att iaktta säkerhetsföreskrifterna eller åsidosatt sin räddningsplikt uppsåtligt eller av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försummelsen, kan ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås.

Om den försäkrade har underlåtit att iaktta säkerhetsföreskrifterna eller åsidosatt sin räddningsplikt av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försummelsen, betalar försäkringsbolaget dock från en ansvarsförsäkring till skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har kunnat indriva till följd av att den försäkrade vid utsökning eller konkurs befunnits vara insolvent.

7 Förorsakande av försäkringsfall

7.1 Skadeförsäkring (30 § och 34 §)

Försäkringsbolaget är fritt från ansvar gentemot en försäkrad som har förorsakat försäkringsfallet uppsåtligt.

Om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försäkringsfallet, kan ersättningen till honom nedsättas eller hans krav på ersättning avslås.

Vid bedömningen av om ersättningen i ovan nämnda fall ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas vilken betydelse den försäkrade personens åtgärd har haft för uppkomsten av skadan. Därtill ska beaktas

eventuellt uppsåt hos den försäkrade eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om i motorfordonsförsäkringar den försäkrade vid tidpunkten för försäkringsfallet har framfört fordonet i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hans eller hennes blod under körningen eller därefter uppgår till minst 1,2 promille eller han eller hon har minst 0,53 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft, eller hans eller hennes förmåga att utföra de prestationer som uppgiften kräver är kännbart nedsatt av påverkan av något annat berusningsmedel än alkohol, eller av samverkan mellan alkohol och något annat berusningsmedel, ersätts den personskada han eller hon tillfogats endast till den del som övriga omständigheter bidragit till skadan.

Om den försäkrade vid tidpunkten för skadefallet har framfört fordonet i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hans eller hennes blod under körningen eller därefter uppgår till minst 0,5 promille eller han eller hon har minst 0,22 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft, eller hans eller hennes förmåga att utföra de prestationer som uppgiften kräver är nedsatt av påverkan av något annat berusningsmedel än alkohol, eller av samverkan mellan alkohol och något annat berusningsmedel, sänks ersättningen i proportion till hans eller hennes andel i skadan.

Om den försäkrade i en ansvarsförsäkring har förorsakat försäkringsfallet av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försäkringsfallet, betalar försäkringsbolaget dock till en skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har kunnat driva in till följd av att den försäkrade befunnits vara insolvent vid utsköning eller konkurs.

7.2 Personförsäkring (28 § och 29 §)

Försäkringsbolaget är fritt från ansvar, om den försäkrade uppsåtligt har förorsakat försäkringsfallet.

Om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet av grov oaktsamhet, kan försäkringsbolagets ansvar minskas enligt vad som är skäligt med beaktande av förhållandena.

Om någon annan som är berättigad till försäkringsersättning än den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet uppsåtligt, är försäkringsbolaget fritt från ansvar gentemot honom. Den som har förorsakat ett försäkringsfall av grov oaktsamhet eller i en sådan ålder eller ett sådant sinnestillstånd att han inte skulle kunna dömas till straff för brott, kan få ut försäkringsersättningen eller en del av den endast om detta anses skäligt med beaktande av de förhållanden under vilka försäkringsfallet har förorsakats.

Om den försäkrade har avlidit, ska den del av försäkringsersättningen som inte betalas ut till den eller dem som förorsakat försäkringsfallet betalas ut till de övriga ersättningsberättigade.

8 Identifikation vid skadeförsäkring (33 §)

Vad som ovan har sagts om den försäkrade i fråga om förorsakande av försäkringsfall, iakttagande av säkerhetsföreskrifter eller uppfyllande av räddningsplikt ska på motsvarande sätt tillämpas på den som

1. med den försäkrades samtycke är ansvarig för ett försäkrat motordrivet fordon eller släpfordon, fartyg eller luftfartyg. Med samtycke avses av den försäkrade givet tillstånd att framföra eller på annat sätt använda ett ovannämnt transportmedel eller också ett samtycke som framgår av omständigheterna.

2. tillsammans med den försäkrade äger och nyttjar försäkrad egendom eller
3. bor i gemensamt hushåll med den försäkrade och använder försäkrad egendom tillsammans med honom.

Vad som ovan har sagts om den försäkrade i fråga om iakttagande av säkerhetsföreskrifter ska på motsvarande sätt tillämpas på den som på grund av att hen är anställd hos den försäkrade ska sörja för att säkerhetsföreskrifterna iakttas.

9 Förmånstagarförordnande vid personförsäkring

9.1 Förmånstagar

Försäkringstagaren har rätt att förordna en person (förmånstagar) som i stället för honom eller den försäkrade har rätt till den ersättning som betalas ut. Försäkringstagaren kan ändra eller återkalla förmånstagarförordnandet, om något försäkringsfall i samband med vilket förordnandet är avsett att tillämpas inte har inträffat.

Om ett förmånstagarförordnande är i kraft, ingår en försäkringsersättning som ska betalas med anledning av den försäkrades död inte i hans dödsbo. En försäkringsersättning ingår i den försäkrades dödsbo, om det inte finns något förmånstagarförordnande och det i försäkringsvillkoren inte bestämts att ersättningen ska betalas till försäkringstagaren.

9.2 Förmånstagarförordnandets form

Ett förmånstagarförordnande samt återkallande eller ändring av det är utan verkan, om försäkringsbolaget inte skriftligen har underrättats om saken.

9.3 Förmånstagarförordnandets form i grupp-försäkring

Beträffande förmånstagarförordnandet avtalas i grupp-försäkringsavtalet mellan försäkringsbolaget och försäkringstagaren.

Förmånstagar kan ändras om en överenskommelse om ändringsrätten har intagits i grupp-försäkringsavtalet.

Om ett förmånstagarförordnande är i kraft, ingår en försäkringsersättning som ska betalas med anledning av den försäkrades död inte i hans dödsbo. En försäkringsersättning ingår i den försäkrades dödsbo, om det inte finns något förmånstagarförordnande och det i försäkringsvillkoren inte bestämts att ersättningen ska betalas till försäkringstagaren.

10 Ersättningsförfarande

10.1 Ersättningssökandens skyldigheter (69 § och 72 §)

Den ersättnings sökande ska omedelbart underrätta försäkringsbolaget om skadefallet. Ett brott ska utan dröjsmål anmälas till polisen på brottsorten.

Den som yrkar på ersättning ska till försäkringsbolaget överlämna sådana handlingar och uppgifter som behövs för utredningen av försäkringsbolagets ansvar. Hit hör t.ex. de handlingar och uppgifter med vilkas hjälp det kan konstateras om ett försäkringsfall inträffat, hur stor skada som uppkommit och till vem ersättningen ska utbetalas, vem som framförde fordonet och huruvida alkohol eller andra rusmedel har haft någon inverkan på skadefallet.

Handlingar och utredningar måste införskaffas och tillställas bolaget på ersättningssökandens egen bekostnad, om inte annat avtalats. Ersättningssökanden ska förvara handlingar och uppgifter i minst sex månader efter det att ersättning söktes och sända dem till försäkringsbolaget på begäran.

Den försäkrade får t.ex. inte genom att avlägsna sig från skadeplatsen, genom annat förfarande i syfte att undvika utredningen av skadan eller genom att förtära alkohol efter skadefallet försvåra eller hindra utredningen av en sådan omständighet som kan vara av betydelse vid bedömningen av försäkringsfallet och försäkringsgivarens ansvar.

Försäkringsbolaget ska före reparationen beredas tillfälle att inspektera den skadade egendomen för att utreda orsaken till skadan och för att kunna konstatera, om det är fråga om en skada som ersätts ur försäkringen. Om reparationen har inletts utan att försäkringsbolaget beretts möjlighet till inspektion, ska reparationsarbetet dokumenteras t.ex. genom att fotografera och spara de skadade delarna. Ett skadat föremål får inte förstöras utan särskild anledning.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att betala ersättning förrän det har erhållit ovan nämnda utredningar.

Om den ersättningssökande efter försäkringsfallet svikligt har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga upplysningar som är av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar kan hans/hennes ersättning sänkas eller förvägras enligt vad som är skäligt med beaktande av förhållandena.

I samband med skadereglering kan skador som anmälts till olika bolag kontrolleras med hjälp av försäkringsbolagens gemensamma datasystem för skadeförsäkringar. Försäkringsbolaget har efter en skada också rätt att ur fordonets datasystem utreda uppgifter om fel och körhändelser som sparats i datasystemet till den del utredningen av dem kan anses vara nödvändiga för att bedöma försäkringsbolagets ansvar.

10.2 Preskription av rätt till ersättning (73 §)

Försäkringsersättning ska sökas hos försäkringsbolaget inom ett år från det att ersättningssökanden fått kännedom om försäkringens giltighet, försäkringsfallet och skadepåföljden med anledning av försäkringsfallet. Ersättningsanspråket ska i varje händelse framläggas inom tio år från det att försäkringsfallet inträffat eller, om försäkringen tecknats i händelse av personskada eller skadeståndsskyldighet, från det att skadepåföljden uppkommit. Med framläggande av ersättningsanspråk jämställs anmälan om försäkringsfallet. Om ersättningsanspråk inte framläggas inom denna tid, förlorar ersättningssökanden sin rätt till ersättning.

10.3 Kvittning mot försäkringsersättning

Försäkringsbolaget kan dra av obetalda förfallna premier och andra förfallna fordringar från en ersättning som ska betalas. För Måttskyddsförsäkringar kan dessutom göras en kvittning för alla de försäkringsbolags del som kan vara försäkringsgivare i Måttskyddsavtalet.

10.4 De till vars förmån en egendomsförsäkring gäller (62 §)

En egendomsförsäkring gäller till förmån för ägaren, den som köpt egendomen med äganderättsförbehåll, den som har panträtt eller retentionsrätt i egendomen samt även i övrigt till förmån för den som bär risken för egendomen.

10.5 Sanktioners inverkan på ersättningen

Ett försäkringsbolag, dess dotterbolag eller en nätverkspartner som skriver ut en lokal försäkring är inte skyldig att betala ut ersättning, skadestånd, avvärjningskostnader, utrednings- eller rättegångskostnader och inte heller andra ekonomiska resurser, om en sådan betalning skulle strida mot sanktioner, andra begränsande åtgärder eller lagstiftning som fastställts av finska staten, Förenta nationerna, Europeiska unionen, Förenta staterna eller Förenade kungariket eller av behöriga myndigheter eller organ i dessa.

10.6 Ändringar i lagstiftningen

Denna villkorspunkt tillämpas på försäkringar som har börjat 1.4.2022 eller senare.

Då lagstiftningen ändras under försäkringsperioden, så att försäkringsbolagets ansvar ökar eller utvidgas avsevärt jämfört med vad ansvaret hade varit före ändringen, tillämpas lagstiftningen på försäkringsavtalet såsom den gällde när försäkringsperioden började.

11 Sökande av ändring i försäkringsbolagets beslut (8 §, 68 § och 74 §)

11.1 Självrättelse

Om försäkringstagaren eller ersättningssökanden miss tänker ett fel i försäkringsbolagets beslut, har hen rätt att få närmare information om de omständigheter som har lett fram till avgörandet. Försäkringsbolaget ska korrigera beslutet om nya utredningar ger anledning till detta.

11.2 FINE och konsumenttvistenämnden

FINE Försäkrings- och finansrådgivning (www.fine.fi) ger avgiftsfritt opartiska råd och handledning. FINEs Försäkrings- och finansrådgivning och Försäkringsnämnden ger också rekommendationer till avgörande i tvistemål. FINE behandlar inte en tvist som är anhängig eller har behandlats hos konsumenttvistenämnden eller en domstol. Försäkringsbolagets beslut kan också hänskjutas till konsumenttvistenämnden (www.kuluttajariita.fi). Innan ärendets hänskjuts till konsumenttvistenämnden för behandling ska konsumenten kontakta konsumentrådgivningen (www.konsumentradgivning.fi) som verkar i anslutning till Konkurrens- och konsumentverket. Konsumenttvistenämnden behandlar inte ett tvistemål som är anhängigt eller som behandlats vid Försäkringsnämnden eller i domstol.

11.3 Tingsrätt

Om försäkringstagaren eller ersättningssökanden inte nöjer sig med försäkringsbolagets beslut, kan han väcka talan mot försäkringsbolaget.

Talan med anledning av försäkringsbolagets beslut ska väckas inom tre år efter det att parten fått skriftligt besked om försäkringsbolagets beslut och om denna tidsfrist. Sedan tidsfristen löpt ut föreligger inte längre rätt att väcka talan.

Behandling i nämnd avbryter preskriptionstiden för rätten att väcka talan.

Vid båtskador ska före domstolsbehandling av Dispaschören i Finland inhämtas en utredning angående ersättning (lagen om ersättning genom dispaschör i sjöförsäkringsärende 10/1.53).

12 Försäkringsbolagets regressrätt (75 §)

Den försäkrades rätt att kräva skadestånd av tredje man som är ersättningsansvarig för skadan övergår till försäkringsbolaget till den del bolaget har ersatt skadan.

Om skadan har förorsakats av tredje man i egenskap av privatperson, arbetstagare, tjänsteman eller annan med dessa enligt skadeståndslagens 3 kapitel 1 § jämställbar person eller som fordonets ägare, innehavare, förare eller passagerare, uppkommer för försäkringsbolaget regressrätt gentemot den ifrågakvarande personen endast om denne förorsakat skadan uppsåtligt eller av grov oaktsamhet eller om han är ersättningsansvarig för skadan oberoende av oaktsamhet.

Om skadan har förorsakats vid framförande av motorfordon, har försäkringsbolaget utöver det ovan nämnda dessutom rätt att återkräva den ersättning som utbetalats till följd av skadan, om föraren har förorsakat skadan då han eller hon framfört fordonet i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hans eller hennes blod under körningen eller därefter uppgår till minst 1,2 promille eller han eller hon har minst 0,53 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft, eller hans eller hennes förmåga att utföra de prestationer som uppgiften kräver är kännbart nedsatt av påverkan av något annat berusningsmedel än alkohol, eller av samverkan mellan sådana ämnen.

Försäkringsbolaget har vid personförsäkringar rätt att kräva ersättning av tredje man bara för ersättningar för kostnader förorsakade av sjukdom eller olycksfall och för ersättningar som betalats för förlust av förmögenhet.

Om skadan har förorsakats av att motorfordon använts i trafik, har det försäkringsbolag som betalat ersättning ur den frivilliga försäkringen regressrätt gentemot trafikförsäkringsbolaget upp till det belopp som försäkringsbolaget betalat.

13 Ändring av försäkringsavtal

13.1 Ändring av skadeförsäkringens avtalsvillkor under försäkringsperioden (18 §)

Försäkringsbolaget har rätt att under försäkringsperioden ändra premien eller andra avtalsvillkor så att de motsvarar de nya förhållandena,

1. om försäkringstagaren eller den försäkrade har åsidosatt sin upplysningsplikt enligt punkt 2.1 eller
2. om det under försäkringsperioden har skett en sådan förändring som avses i punkt 5 i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks eller i någon omständighet som antecknats i försäkringsbrevet.

Efter att ha fått kännedom om en sådan omständighet ska försäkringsbolaget utan obefogat dröjsmål sända ett meddelande om hur och från vilken tidpunkt premien eller övriga avtalsvillkor ändras. I meddelandet nämns att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen.

13.2 Ändring av personförsäkringens avtalsvillkor under försäkringsperioden (20 §)

Försäkringsbolaget har rätt att under försäkringsperioden ändra premien eller andra avtalsvillkor så att de motsvarar de riktiga eller förändrade förhållandena,

1. om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligt eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa

har åsidosatt sin upplysningsplikt enligt punkt 2.1 och försäkringsbolaget, om korrekta och fullständiga upplysningar hade lämnats, skulle ha beviljat försäkring endast mot högre premie eller annars på andra villkor än de avtalade, eller

2. om försäkringstagaren eller den försäkrade har förfarit svikligen vid uppfyllandet av sin i punkt 2.1 avsedda upplysningsplikt och försäkringen trots detta, på grund av jämkning av påföljderna av åsidosättandet, enligt punkt 2.3 är bindande för försäkringsbolaget, eller om
3. det under försäkringsperioden, i de omständigheter som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks har skett en sådan förändring som avses i punkt 5 och försäkringsbolaget skulle ha beviljat försäkring endast mot högre premie eller annars på andra villkor i det fall att den med den försäkrade förknippade omständigheten skulle ha svarat mot förändringen redan då försäkringen beviljades.

Efter att ha fått kännedom om en sådan omständighet ska försäkringsbolaget utan obefogat dröjsmål sända försäkringstagaren ett meddelande om att premien eller villkoren ändrats. I meddelandet nämns att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen.

13.3 Ändring av avtalsvillkor för fortlöpande skadeförsäkring och personförsäkring vid övergång till ny period (19 § och 20 a §)

Anmälningsförfarande

Försäkringsbolaget har rätt att inför övergången till en ny försäkringsperiod ändra försäkringsvillkoren, premien och övriga avtalsvillkor, då grunden för ändringen utgörs av

- ny eller ändrad lagstiftning eller en myndighetsföreskrift
- ändrad rättspraxis
- en oförutsedd förändring i omständigheterna (t.ex. internationell kris, exceptionell naturföreteelse, katastrofartad olycka)
- förändring i förhållandet mellan skadekostnader, ändring i kostnadsnivå eller betalda ersättningar och premier
- förändring i sådan omständighet eller sådant förhållande som försäkringsbolaget anser att inverkar på premiens storlek och skaderisken. Sådana kan vara exempelvis förändringar i försäkringstagarens, den försäkrades eller ägarens eller innehavarens ålder eller boningsort, i åldern, placeringen, egenskaperna, försäkringsstället, skadehistorien och skadeutvecklingen hos försäkringsobjektet eller en del av ett sådant.

Försäkringsbolaget har dessutom rätt att ändra premien genom att i enlighet med skaderisken fastställa olika grunder för bestämmande av premien.

Försäkringsvillkoren eller premierna i personförsäkringen kan dock inte ändras av den anledningen att den försäkrades hälsotillstånd har försämrats efter att försäkringen tecknades eller av den anledningen att ett försäkringsfall har inträffat.

Vid personförsäkring har försäkringsbolaget rätt att inför övergången till en ny försäkringsperiod ändra försäkringsvillkoren, premien och övriga avtalsvillkor om det finns särskilda skäl till ändringen på grund av

- den allmänna skadeutvecklingen eller

- en förändring i räntenivån och under förutsättning att försäkringsavtalets innehåll i jämförelse med det ursprungliga avtalet inte väsentligt förändras.

Försäkringsbolaget har dessutom rätt att i försäkringsvilkoren och de övriga avtalsvilkoren göra mindre ändringar som inte påverkar försäkringsavtalets huvudsakliga innehåll.

Om försäkringsbolaget företar ändringar av ovan beskriven art i försäkringsavtalet, ska bolaget i samband med premiefakturan sända försäkringstagaren ett meddelande om hur premien eller övriga avtalsvillkor ändras. I meddelandet nämns att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen.

Ändringen träder i kraft vid ingången av den försäkringsperiod som först följer sedan en månad förflutit från det meddelandet avsändes.

Försäkringsavtalet kan dessutom ändras i enlighet med indexbestämmelserna i punkt 13.4.

Försäkringsbolaget har utöver vad som anges ovan rätt att göra ändringar, som beror på bestämmelser om bonus-, koncentrerings-, preferens- eller ägarkunder eller andra motsvarande bestämmelser som ingår i försäkringen. På premien inverkar också eventuella kundförmåner och rabatter, vilkas storlek, beviljningsgrunder samt varaktighet och giltighetstider kan ändras.

Ändringar som förutsätter att försäkringen sägs upp

Om försäkringsbolaget ändrar försäkringsvillkor, premier eller övriga avtalsvillkor i andra fall än sådana som nämnts ovan, eller om bolaget utelämnar en kraftigt marknadsförd förmån ur försäkringen, ska försäkringsbolaget skriftligen säga upp försäkringen att upphöra när försäkringsperioden går ut. Meddelande om uppsägningen ska sändas senast en månad före försäkringsperiodens utgång. I livförsäkringen kan ändringar som förutsätter uppsägning inte företas.

13.4 Inverkan av index

I försäkringsbrevet nämns alltid om index tillämpas på försäkringen. Om index inte nämns i försäkringsbrevet för en försäkring, är försäkringen inte bunden vid index.

I Mitthem-försäkringen är premierna, maximiersättningarna och självriskerna bundna till byggkostnadsindex. Premierna, de maximala ersättningarna samt självriskerna för försäkringarna för hemlösöre i flervånings- och radhus och för delar av lägenheter samt för försäkringarna för magasinerat hemlösöre har emellertid bundits till konsumentprisindex.

De i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppen för värdeföremåls-, resgods-, småbåts-, ansvars- och rättsskydds-försäkringarna samt Hyresvärdens ansvars-, rättsskydds- och avbrottsförsäkringar är bundna vid konsumentprisindex. Också den i försäkringsbrevet angivna självrisker är bunden till konsumentprisindexet.

Premien för skogs- och skogsbrandförsäkringar är bunden vid skogsförsäkringspremieindexet. Självrisker är bunden vid konsumentprisindexet.

De maximala ersättningarna för Hälsoförsäkringen är bundna vid prisutvecklingen för gruppen hälsonyttigheter för den senaste indexserien i konsumentprisindexet. De maximala ersättningarna och ersättningsbeloppen i utkomstförsäkringen, Pohjola Resenärförsäkring, livförsäkringen och invaliditetsförsäkringen är bundna vid prisutvecklingen för den senaste indexserien i konsumenten-

prisindexet. Men om ersättningsbeloppet minskar med åldern i livförsäkringen och invaliditetsförsäkringen, är försäkringspremien bunden till index.

Försäkringar på vilka tillämpas försäkringsvilkoren för Försäkringar som tagits ur försäljning

De försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet för en liv-, invaliditets- eller resenärförsäkring är bundna vid konsumentprisindex och försäkringsbeloppen för sjukkostnads- och olycksfallsförsäkringar är bundna vid prisutvecklingen för gruppen hälsonyttigheter i konsumentprisindexet. Om emellertid försäkringsbeloppet sjunker med stigande ålder eller om ersättningsformen inte har ett försäkringsbelopp uttryckt i euro, är premien bunden vid index. I vårdkostnads-, sjukvårds-, sjukkostnads- och olycksfallsförsäkringarna är självriskbeloppet i euro och försäkringspremien bundna vid prisutvecklingen för gruppen hälsonyttigheter i konsumentprisindexet.

Vid skadeförsäkring är de i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppen för egendomsförsäkringarna för lösöre och resgods-, ansvars- och rättsskydds-försäkringarna bundna vid konsumentprisindex. Det försäkringsbelopp som anges i ett försäkringsbrev för egendomsförsäkringen för byggnad är bundet vid byggkostnadsindex. I en egendomsförsäkring som baserar sig på fullvärde är försäkringspremien för lösörets del bunden till konsumentprisindex och för byggnadernas del bunden till byggkostnadsindex. Det maximibelopp som anges i ett försäkringsbrev för egendomsförsäkringen för lösöre är bundet till konsumentprisindex. Också den i försäkringsbrevet angivna självrisker är bunden till konsumentprisindexet.

13.4.1 Indexbundet försäkringsbelopp

Som jämförelseindex används index för kalendermånaden fyra månader före försäkringsperiodens begynnelse-dag. Det belopp som anges i försäkringsbrevet ändras i början av varje försäkringsperiod med lika många procent som jämförelseindex avviker från senast använda jämförelseindex.

Premien för den nya försäkringsperioden ändras så att den motsvarar det justerade försäkringsbeloppet.

Försäkringsbeloppet avrundas till närmaste hela euro.

Vid skadeförsäkring är försäkringsbeloppet vid skadetilfallet lika många procent av det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet som index för kalendermånaden fyra månader före skadedagen är av senast använda jämförelseindex. Försäkringsbeloppet är härvid dock högst 15 % större än det försäkringsbelopp som angetts i försäkringsbrevet eller det i början av den närmast föregående försäkringsperioden justerade försäkringsbeloppet.

13.4.2 Indexbunden försäkringspremie

Som jämförelseindex används indexet i september månad det kalenderår som föregår försäkringsperiodens begynnelse-dag. I skogsförsäkringar används som jämförelseindex emellertid indexet det kalenderår som föregår försäkringsperiodens begynnelse-dag. Premien ändras i början av varje försäkringsperiod med lika många procent som jämförelseindex avviker från senast använda jämförelseindex.

I försäkringar som baserar sig på försäkringsbelopp ändras försäkringsbeloppet för försäkringsperioden så att det motsvarar den justerade premien.

Då ersättningsbeloppet minskar med åldern i livförsäkringen och invaliditetsförsäkringen, fastställs ersättningsbe-

loppet utifrån premien. Utgående från ersättningsbeloppet beräknas premien för särskild risk.

13.4.3 Indexbindning av maximiersättningsbeloppet i Mitthem-försäkring

Som jämförelseindex används indexet i september månad det kalenderår som föregår försäkringsperiodens begynnelse. Det i försäkringsbrevet för byggnad, lösöre och delar av lägenhet angivna maximiersättningsbeloppet ändras i början av varje försäkringsperiod med så många procent som jämförelseindex avviker från senast använda jämförelseindex.

Maximiersättningsbeloppet avrundas till närmaste hela euro.

13.4.4 Hur maximiersättningar och ersättningsbelopp i hälsoförsäkringen, utkomstförsäkringen, Pohjola Resenär-försäkring, livförsäkringen och invaliditetsförsäkringen binds till index.

Som jämförelseindex används indexet i september månad det kalenderår som föregår försäkringsperiodens begynnelse. De i försäkringsbrevet angivna maximiersättningarna och ersättningsbeloppen ändras i början av varje försäkringsperiod med lika många procent som jämförelseindex avviker från det tidigare använda jämförelseindexet.

Premierna samt i livförsäkringen och invaliditetsförsäkringen också premien för särskild risk ändras så att de motsvarar det justerade ersättningsbeloppet.

Maximiersättningarna och ersättningsbeloppen avrundas till närmaste hela euro.

13.4.5 På skadeförsäkringar och personförsäkringar, på vilka tillämpas försäkringsvillkoren för Försäkringar som tagits ur försäljning, binds maximiersättningsbeloppet till indexet

Som jämförelseindex används indexet i september månad det kalenderår som föregår försäkringsperiodens begynnelse. Det i försäkringsbrevet för skadeförsäkring angivna maximiersättningsbeloppet för fullvärdesförsäkringen för lösöre ändras i början av varje försäkringsperiod med så många procent som jämförelseindex avviker från senast använda jämförelseindex.

Maximiersättningsbeloppen avrundas till närmaste hela 10 euro.

13.4.6 Indexbunden självrisk

Som jämförelseindex används indexet i september månad det kalenderår som föregår försäkringsperiodens begynnelse. Den i försäkringsbrevet angivna självrisken ändras i början av varje försäkringsperiod med lika många procent som jämförelseindex avviker från senast använda jämförelseindex.

Självrisken avrundas till närmaste hela euro.

14 Försäkringsavtalets upphörande

14.1 Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen (12 §)

Försäkringstagaren har rätt att när som helst säga upp försäkringen att upphöra under försäkringsperioden. Uppsägningen ska ske skriftligen. Annan uppsägning är ogiltig. Om försäkringstagaren inte har angivit något senare datum, upphör försäkringen att gälla när uppsägningsmeddelandet har överlämnats eller avsänts till försäkringsbolaget. Någon uppsägningsrätt finns emellertid

inte om den för försäkringsavtalet avtalade giltighetstiden är kortare än 30 dygn.

En uppsägning som tillställts ett av de försäkringsbolag som är försäkringsgivare är giltig också för de andra försäkringsbolagens del.

14.2 Försäkringsbolagets rätt att säga upp skadeförsäkringen under försäkringsperioden (15 §)

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp en försäkring att upphöra under försäkringsperioden

- om den försäkrade eller försäkringstagaren innan försäkringen meddelades har lämnat oriktiga eller bristfälliga upplysningar och om försäkringsbolaget inte skulle ha meddelat försäkringen om det hade känt till det rätta sakförhållandet
- om det under försäkringsperioden, i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks eller i någon omständighet som antecknats i försäkringsbrevet har skett en förändring som innebär en väsentlig riskökning och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när avtalet ingick
- om den försäkrade uppsåtligt eller av grov oaktsamhet har åsidosatt en säkerhetsföreskrift
- om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet uppsåtligt eller av grov oaktsamhet eller
- om den försäkrade efter försäkringsfallet svikligt har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga upplysningar som är av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar.

14.3 Försäkringsbolagets rätt att säga upp en personförsäkring under försäkringsperioden (17 §)

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp en försäkring att upphöra under försäkringsperioden, eller att säga upp försäkringskyddet i Sportskydds-försäkringen för en enskild försäkrad under försäkringsperioden,

1. om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligt eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin upplysningsplikt enligt punkt 2.1 och försäkringsbolaget inte överhuvudtaget skulle ha beviljat försäkring om korrekta och fullständiga upplysningar hade lämnats,
2. om försäkringstagaren eller den försäkrade har förfarit svikligt vid uppfyllandet av sin upplysningsplikt enligt punkt 2.1 och försäkringsavtalet trots det med stöd av ifrågavarande punkt är bindande för försäkringsbolaget
3. om det under försäkringsperioden, i de omständigheter som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks har skett en sådan förändring som avses i punkt 5 och försäkringsbolaget inte skulle ha beviljat försäkring i det fall att den med den försäkrade förknippade omständigheten skulle ha svarat mot förändringen redan då försäkringen beviljades
4. om den försäkrade uppsåtligt har förorsakat försäkringsfallet
5. om den försäkrade efter försäkringsfallet svikligt har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga upplysningar som är av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar.

14.4 Förfarande när försäkringsbolaget säger upp försäkringen under försäkringsperioden

Försäkringsbolaget ska, efter att ha fått vetskap om uppsägningsgrunden, utan obefogat dröjsmål säga upp försäkringen skriftligen. Uppsägningsgrunden nämns i meddelandet om uppsägning. Försäkringen upphör att gälla en månad efter det att uppsägningsmeddelandet har avsänts.

Försäkringsbolagets rätt att säga upp en försäkring på grund av underlåten premiebetalning bestäms enligt punkt 4.2.

14.5 Försäkringsbolagets rätt att säga upp en skadeförsäkring vid periodens utgång (16 §)

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp försäkringen att upphöra vid försäkringsperiodens utgång. Uppsägningsgrunden nämns i meddelandet om uppsägning. Meddelande om uppsägningen ska sändas senast en månad före försäkringsperiodens utgång.

14.6 Försäkringsbolagets rätt att säga upp en personförsäkring vid premieperiodens utgång (17 a §)

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp en personförsäkring att upphöra vid premieperiodens utgång. Om premieperioden är kortare än ett år eller om det inte avtalats om någon premieperiod, har försäkringsbolaget på motsvarande sätt rätt att säga upp försäkringen att upphöra vid kalenderårets utgång. Uppsägningen ska ske skriftligt senast en månad före premieperiodens utgång eller, om det inte avtalats om någon premieperiod, senast en månad före kalenderårets utgång. I meddelandet nämns uppsägningsgrunden.

Försäkringen kan dock inte sägas upp av den anledningen att den försäkrades hälsotillstånd har försämrats sedan försäkringen tecknades eller av den anledningen att ett försäkringsfall har inträffat.

Denna uppsägningsrätt har försäkringsbolaget dock inte vid livförsäkring eller invaliditetsförsäkring.

14.7 Ägarbyte (63 §)

Om den försäkrade egendomen övergår till en annan ny ägare än till försäkringstagaren själv, dennes dödsbo eller när innehavaren av ett fordon som har sålts på avbetalning blir ägare till fordonet, upphör försäkringen för denna egendom. Om ett försäkringsfall inträffar inom 14 dagar efter äganderättens övergång, har den nye ägaren dock rätt till ersättning, såvida han inte själv har tecknat en försäkring för egendomen.

Försäkringsavtalet upphör i rättsskydds- och avbrottsförsäkringar som hör till kombinationsförsäkringar för fordon, om den försäkrade egendomen övergår till ny ägare.

14.8 Meddelande om att livförsäkring upphör (21 §)

Om en livförsäkring varit i kraft i över ett års tid, sänder försäkringsbolaget senast en månad och tidigast tre månader innan giltighetstiden upphör en påminnelse om försäkringens upphörande till försäkringstagaren.

Om försäkringsbolaget underlåter att sända denna påminnelse, fortsätter livförsäkringen att vara i kraft. Försäkringen upphör emellertid en månad efter att den försenade påminnelsen avsänts till försäkringstagaren och senast sex månader efter att livförsäkringens giltighetstid löpt ut.

15 Digitala tjänster

Om försäkringstagaren har ingått ett avtal som gäller privatkunders digitala tjänster, kan försäkringstagaren uträtta sina ärenden i anslutning till försäkringar i OP:s digitala tjänster, exempelvis tjänsten op.fi. Det är möjligt att uträtta ärenden i den omfattning som OP fastställt. I tjänsten kan man bl.a. granska uppgifter om gällande försäkringar eller anmäla skador. Då försäkringstagaren anlitar OP:s digitala tjänster för att sköta sina försäkringsärenden, tillämpas på försäkringen utöver dessa försäkringsvillkor också de gällande allmänna villkoren i avtalet för digitala tjänster för privatkunder, som kunden får då han eller hon ingår ett avtal.

Försäkringsbolaget har rätt att sända alla uppgifter i anslutning till försäkringar, såsom beslut, meddelanden, anmälningar, svar, ändringar och uppsägningar endast elektroniskt till OP:s nät- och mobiltjänster. Försäkringstagaren har rätt att få de uppgifter som nämns ovan per post inom en skälig tid från det att hen har meddelat försäkringsbolaget att hen vill ha uppgifterna per post.

16 Lagstadgad rätt till profilering

Försäkringsbolaget har rätt till profilering då det utför riskhantering i enlighet med försäkringsbolagslagen och andra bestämmelser.

17 Lag och beräkningsgrunder som tillämpas

På alla försäkringar tillämpas finsk lag och på personförsäkringarna dessutom de beräkningsgrunder som försäkringsbolagslagen förutsätter.

Pohjola Försäkring Ab, FO-nummer 1458359-3
OP-Livförsäkrings Ab, FO-nummer 1030059-2

Helsingfors, Gebhardsplatsen 1, 00130 OP
Hemort: Helsingfors, huvudsaklig bransch: försäkringsverksamhet
Tillsynsmyndighet: Finansinspektionen, www.fiva.fi

